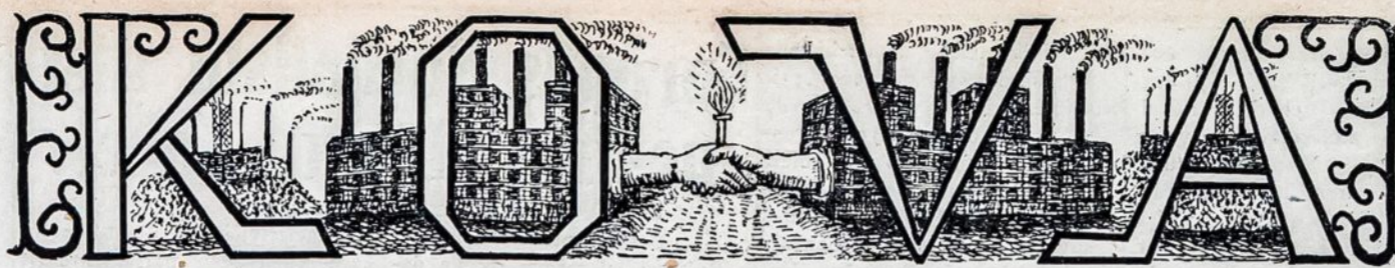

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Savaitinis laikraštis.
Leidžiamas L. S. S. A.
(Incorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata:
Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pusei metų \$1.00
Redakt.—J. B. Smelstorius
Administratorius — V. Yakštis

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.
Lithuanian Weekly.
Published by the Lithuanian
Socialist Federation of America.
(Incorporated April 28, 1908)
Subscription Rates:
For all the parts of the world
— \$2.00.
Editor — J. B. Smelstorius
Manager — V. Yakštis

No. 40

TELEFONAS
Keystone, Main 29-58.

PHILADELPHIA, Pa. 2 d. Spalio (October), 1914 m.

Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

TELEFONAS
KEYSTONE, MAIN 29-58.

Metas X

Rusai su Vokiečiais mušas Lietuvoje.

DIDELIS MUŠIS TIES MARIAMPOLE.

Petrograd, 27 rugs. — Iš Petrapilės "The Daily Telegraph" korespondentas praneša sekančią sensaciją:

Vokiečių kariuomenės judėjimas einantis iš rytinės Prūsijos linkui Varšavos likosi suardyta. Suvalkų gubernijoje vokiečiai sutiko didelę negandą. Kairysis rusų armijos sparnas sumušė vokiečius, komanduojamus Hindenburgo arti Suvalkų.

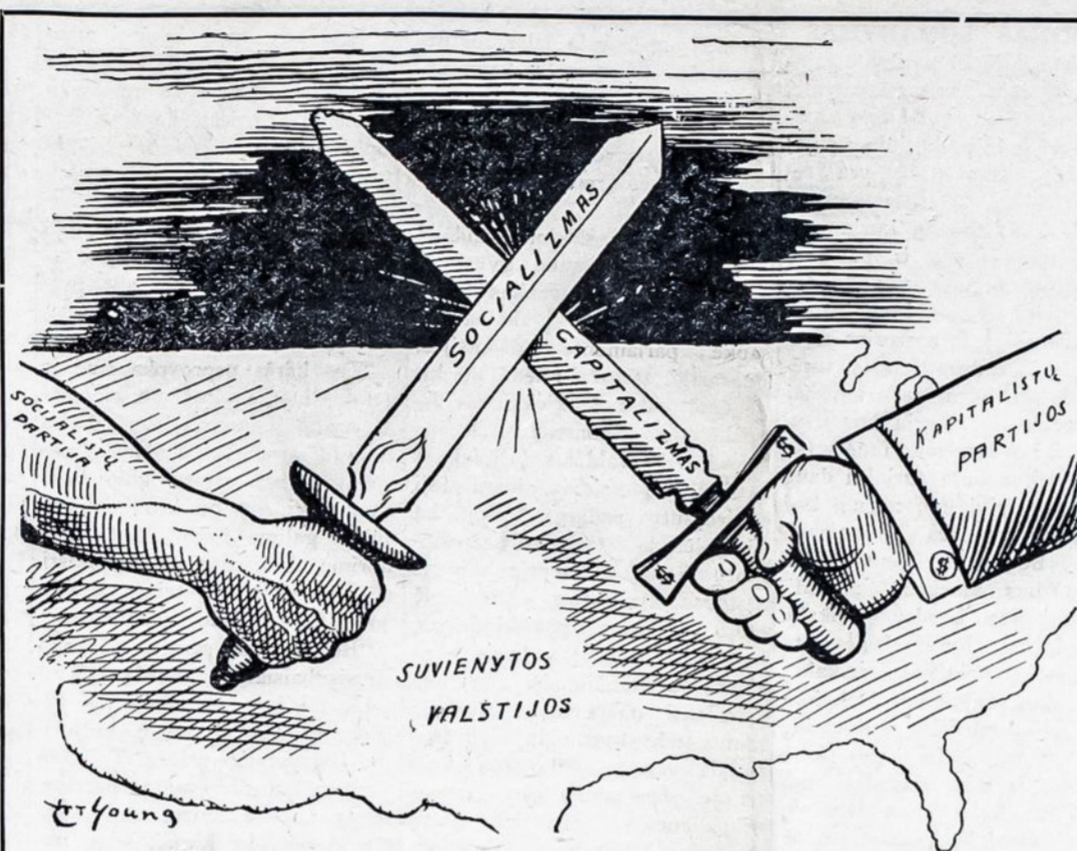
pačių laikų rusai sumušė vokiečius prie Mariampolės ir nustumė vokiečius per Šešupę 10 mylių atgal, paimdami daug kanuolių ir nelaisvėn karėvių. Dešinysis sparnas prie Nemuno susirėmė su vokiečiais irgi laimėjo ties Srednikais".

RUSAI UŽĖMĖ PRZEMYSL.

London, 27 rugs. — Rusų kariuomenė užėmė didesnę Przemysl miesto dalį, Galicijoje, sulig pranešimo iš Vienos, į Romą, ir anot tų žinių rusai apgulė miestą iš pietvakarų pusės, priversdami austrus susislėpti rytiniuose fortuose, kur susikoncentravo miesto igula. Padėjimas — kritiškas ir igulos pasidavimas, sako, lauktinas, nes austrų kariuomenė nuilus ir išbadėjusi. Anglų korespondentas iš Petrogrado praneša, kad rusai Przemysliū žada paimti ne antpuoliais, bet apgulimu, kad badu priversti austrus prie pasidavimo.

MASKOLIŲ MELAI.

Iš oficialių pranešimų, kokie ateina iš Petrogrado, galima spėti, kad maskoliškai armijai pradeda nesisekti netik kovose su vokiečiais, bet ir kovose su austrais. Iš oficialio raporto Nikolaj Nikolajevičo, apskelbto Petrograde 25 dieną rugsėjo matoma, kad: rusų kariuomenė "paėmė" miestą Chyrov, kur apart jezuitų vienuolyno nebuvę daugiau kas imti; kad 23 d. rugsėjo sulaukė vokiečių avangardos' ėjimą Suvalkų gubernijoje — visai užtyli, kas ten dedasi, apie Kauą, tik pamini jog vokiečiai bepesekmingai šaudė; kad vakarinėje Galicijoje kovos pertraukta; kad Przemyslio igula, kuri apledo Mediką, likosi suvartyta į Przemyslio fortus; kad žiemai atėjus rusai trauks link Berliū. Iš viso to galima spręsti, kad visos telegramos apie didžius rusų laimėjimus yra perdėm melagingos. Skelbta, kad rusai buvo užėmę Tilzė, Karaliaučiu, Insterburgą, Krokuvą, o jau pasirodė, kad tai buvo tik melas. Apie Krokuvą Austrijos karės ministerija po data 25 rugs. apskelbė, kad rusų paleistos žinios, jog kozakų pirmtakūnai randasi prie Krokuvos sienų yra grynas išmislas. Ta pati ministerija skelbia, kad austrai visur, kur tik maskoliškoji kariuomenė buvo užpuolusi, atmušė rusus ir užėmė ofensyvą, visur atakuodami rusus su didžiu narsumu.

Socializmas stoja atviro kovon su kapitalizmu ir militarizmu.

Jungtinių Amerikos Valstijų Socialistų Partija išleido savo atsišaukimą į viso pasaulio socialistų partijas proponuodama, idant kuoveikiaušiai viso pasaulio socialistai išsiųstų savo atstovus į nepaprastą tarptautinį kongresą. Jeigu sumanytū bus pritarta, tai tasai kongresas turės būti Washingtone, arba jeigu Europoje — tai Kopenhagoje arba Haagoje.

Atsišaukimas skamba: "Jungtinių Amerikos Valstijų Socialistai ištisia brolišką delną Europos darbininkams, įpiniotiems į baisiąją karę ir siūncia savo giliausia užuojautą... Tolesniai sakoma: "Apimtose karės gaisru šalyse sosocialistai ištikimai ir vyriškai išpildė savo priedermes, kurias ant jų uždėjo rezolucijos (priimtos Stutgarde tarpt. soc. suvažiavimo) pirmą dalį. Kapitalistinis militarizmas pasirodė stipresniu už jaunus ryšius socialistinės brolybės.

"Dabar Socialistai privalo tuojaus realizuoti antrą rezolucijos dalį — pavartoti visas savo spēkas, kad kuoveikiaušiai padėti galas karėi".

SENSACIJINĖ ŽINIA.

Iš Londono išėjo 26 d. rugsėjo sensacijinė žinia, kad vokiečių kariuomenė užėmė Krokuvą, kad civiliškoji miesto administracija likosi pakeista ir valdžią mieste apėmė vokiečių kariškasis komendantas. Buk tris vokiečių korpusai ėjo miestan ir da daugiau laukiama. Buk iš ten išvartyta taipgi lenkų slaptjo komiteto vadovai, vadovaujantie lenkų sukilimu prieš Maskoliją.

SERBAI LABAI SUMUŠTI.

Vienna, 26 d. rugs. — Oficialiai paskelbta, kad austrų kariuomenė smarkiai sumušė serbus. Sako žuvo 30,000 serbų. Serbai įsiveržė į Slavoniją, pradėjo ten pilti apkasas. Austrų kariuomenė, kuri buvo pasitraukusi, netikėtina serbus užpuolė ant jų ir užpulti iš dviejų pusių serbai prie Jakovo likosi visiškai sumušti. Daugybė žuvo, kiti pabėgo už upės Savos, o 7,000 paimta nelaisvėn.

REIKALAUJA NEUTRALIŠKUMO.

Paryžius, 27 dugs. — Didžiojoje savo susirinkimuose Italijos socialistai ir katalikai priėmė rezolucijas, reikalaujančias, kad valdžia laikytūsi nuosaliai nuo karės. Italija sumobilizavo suvirš 500,000 kariuomenės ir pastatė ant kariškos papėdės. Socialistai smarkiai protestuoja prieš savo valdžios norą citi pagelbon talkininkams

ir reikalauja pilno Italijos neutrališkumo. To pat reikalauja ir katalikai partija.

REVOLIUCIJA RUSIJOJ PRASIDĖJO.

Konstantinopolis, 26 rugs. — Pabėgėliai nuo Kaukazo pasakoja, kad revoliucija Rusijoje pilnai prasidėjo; ant barikadų Baku mieste žuvo Dumos socialdemokratų frakcijos atstovas Cecheidze, kuris suorganizavo Baku mieste sukilimą ir vadovavo. Miestas randasi revoliucionierių rankose. Revoliucionieriai išrinko laikiną valdžią ir suorganizavo miliciją. Tiflise kovos tolesniai tęsiasi.

Odesoje 24 rugpjūčio, jurininkai Juodųjų marių laivyno pakėlė maištą, užmušė kariško laivo Jewstafi kapitoną, bet po kruvino susirėmimo sukilėliai buvo apveikti ir tuoj juos visus sušaudė.

Uosto darbininkai dėl užprotestavimo priešais tą sušaudymą revoliucionierių pametė darbą sylig įsakymo revoliucijinio komiteto. Gatvėse įvyko kruvini susirėmimai. Prie sukilusių darbininkų prisidėjo daug jurininkų ir karėvių. Gatvėse tuojaus iškilo barikados. Revoliucionieriai apsiginklavę Mauzerio karabinais.

Baku mieste taipgi daug karėvių perėjo revoliucionierių pusėn. Suomijoje 5 d. rugsėjo sulig caro įsakymo likosi suareštuoti

taipgi užprotestuoti prieš karę ir pasmerktų Franciją ir Angliją už jų prisidėjimą prie barbariškos Maskolijos, kad gynus carizmo despotizmą.

Atsišaukime išaiškinta, kad talkininkai: Rusija, Francija ir Anglija padarė suokalbį ir pirmutinės užpuolė Vokietiją, kuri užpulta dabar turi ginties ir tuo savo besigynimu taip-pat naikina ir griauja viską, ką mokslas ir civilizacija žmonijai pagamino.

PASIKĖSINIMAS ANT CARO.

Vienna, Austr. — Vokiečių laikraštis "Reichpost" praneša, kad gavo žinias iš Petrogrado, buk 31 d. rugpjūčio, kada caras po palaiminimo kariuomenių, einančių karėn, grįžo Nevsku Prospektu, jodamas tarpe stiprios kazokė apsaugos, iš atstumo 50 žingsnių jaunus vyrškis kelis kartus šovė į carą. Užmušė tik vieną kazokų. Pasikėsintojas tuoj buvo suimtas. Pasirodė esąs politechnikos studentu, vadinasi Aksakov. Petrogrado policmeistras gavo dimisiją, kad nepridaboją revoliucionierių. Naujas policijos viršininkas, kad užsitarnavus sau caro malones su didžiausiu įnirtimu griebėsi už susekimo revoliucijinio judėjimo vadovų. Daug žmonių suareštuota.

NEIŠTIKIMAI TARNAUJA.

"Berliner Tageblatt" patalpino korespondenciją iš karės lauko, kame kalbama, kad paliokai karėviai paskutiniuose susirėmimuose su vokiečiais nešaudė j vokiečius, nežiurint, kad rusų oficeriai, paprastai gulintie antroj linijoj, į nešaudančius savo karėvius šaudė iš užpakalio. Tarpe suimtyjų nelaisvėn yra daug lenkų, kurie noriai pasiduoda vokiečiams.

FRANCUZAI PRISIPAŽISTA.

Paryžius, 26 rugs. — Apie vokiečių pergales ant kairiojo francuzų armijos sparno, karės ministerija sako, kad francuzų armija iki Noyon priversa buvo pasitraukti atgal. Raporte sakoma: "Musų armijos kairysis sparnas apeliokėje Noyan susitiko su viršijančia priešo spēka. Musų kariuomenė delto priversa buvo pasitraukti. Bet aplaikiusi paspirtyj vėl perėjo į ofensyvą. Kovos buvo vienomis iš didžiausiųjų. "Apie talkininkų armijos centrą neateina jokios įdomios žinios. Dešinysis sparnas kovoja. Priešas iš priezasties musų kariuomenės, kuri atėjo iš Toul ir Nancy, atako priversas traukties atgal link Rupt de Made. Kovos tolesniai tęsiasi. "Vokiečiai tvirtai laikosi ant kalvų dešinėj pusėj Mozos upės ir pasiekė St. Mihielį. Tolesniai neina, gal nenori per upę kelties".

MOKSLININKAI PASMERKIA FRANCIJĄ IR ANGLIJĄ.

Washington, D. C. 25 rugs. — Aplaikyta čia ilgas atsišaukimas, parašytas per du visame pasaulyje žinomus mokslininkus Ernestą Haeckelį ir Rudolphą Eucken'ą, kuomi kreipiama si į Amerikos universitetus, kad visus mokslininkus, kad ne

taipgi užprotestuoti prieš karę nuo Verduno.

Iš Amsterdamo pranešama, kad vokiečiai dinamitu išardė visus tiltus aplink Leodium (Liege), kurie turėjo didelę strategiską reikšmę talkininkų armijai.

VOKIEČIAI SIUNCIA KARIUOMENĖ LATVIJON.

Petrograd, 27 rugsėjo. — Paskelbta čia paskala, kad Vokietija siūncia didelę savo armiją į priebaltijos kraštą. Kariuomenė siūnciame Baltijos jūreimis. Lietuviškos Brastos tvirtovė su neišsakomu smarkumu sustiprinama apkasais ir tvoromis. Visi žmonės galintieje atlikti darbą išvartyti darban pilti pilimus ir kasti grabes. Mokama po rublį už dienos darbą. Mieste išlipinta apskelbimai, kad visi neprigulintieje prie apginėjų žmonės išsikraustyti.

ISAKĖ ŠAUDYTI SUIMTUOSIUS.

Bordeaux, Francija. — Vokiečių generolas Senger, komendantas 35-tos vokiečių pėstininkų brigados išleides įsakymą, kad suimtuosius nelaisvėn karėvius saudyty, nežiurint ar jie su ginklais likosi paimti ar be ginklo. Tas įsakymas pama tuojama tuomi, kad vokiečiai patį netur ką valgyti ir negal maitinti suimnių. Vokiečiai oficialis paskelbimas sako, kad vokiečiai turi nelaisvėje 250 tūkstančių karėvių.

REVOLIUCIJA MEKSIKOJ.

Washington, D. C. 26 rugs. — Tarpe šalininkų generolo Caranzos ir šalininkų gen. Villa vėl prasidėjo revoliucija. Villa užpuolė Caranzos šalininkus ir amerikony kariuomenę, apginančią Caranzos pusę. Villos šalininkas Sonora valstijos gubernatorius Maytorena su savo kariuomene apsupo 25 d. rugsėjo Caranzos šalininkus, vadovaujamus generolo Gill'o netoli Santa Barbara. Kova tęsėsi per visą dieną ir užsibaigė Villos šalininkų laimėjimu.

Maytorenas apskelbė, kad jo karėviai užmušė 78 Gillo karėvių ir 11 oficerių; nelaisvėn paimė 100 karėvių, daug provianto ir amunicijos taipgi paėmė.

Tarpe Jungtinių Amerikos Valstijų ir Meksikos kuone visi susinešimo keliai suardyti. Sutrauktas telegrafas, vienijantis Mexico City miestą su Washingtonu ir suardytas gelzkelis. Jungtinės Valstijos stovi aktyvaudoje karės.

100,000 BEDARBIŲ CHICAGOJE.

Chicago, 27 rugs. — Oficialis raportas paskelbė, kad šiūomi laiku Chicagos mieste be darbo žmonių randasi 100, tūkstančių ypatų. Sulyginamai parodo, kad šiemet bedarbių 50% yra daugiau, negu tuo pačiu laikui pereinats metais buvo.

Daugelis tų bedarbių sulig paskelbto cenzo pasakymu neturi darbo nuo 6 bei 8 mėnesių. Kai-kurie žmonės užrašyti neturinčiais darbo nuo metų laiko.

APŽVALGA.

STOVIME PRIEŠAIS PAVOJŲ.

Amerikos socialistų mėnesiniame žurnale "The People's College" N 2 už rugsėjo mėnesį išleidžiame tuo tikslu ir tuo pačiu vardu susitvėrusios iš žymių socialistų veikėjų bendrovės, kurios pirmuiniu yra Eugenius V. Debs, patilpo įžanginis straipsnis, kurį prašoma visuose socialistiškose laikraščiuose pakartoti.

"Darbininkai, stovime aktyvaudoje abelno pavojaus. Mūsų draugai ir darbininkai Europoje pateko spąstuosna ir moka savo gyvastimis už stoką solidarumo, organizacijos ir bendro veikimo plano.

"Mes Jungtinėse Amerikos Valstijose šiandien stovime prieš mirtiną pavojų, kiekvieną valandą gresiantį visavietine kare. Stovime prieš visuotinio nedarbo ir industrinių depresijos šmečklą, nesącią badą ir skurdą.

"Kada stovime prieš abelno pavojų, stokime prieš mūsų priešų organizuoti. Laikas protestų ir rezoliucijų išsibai-gė. Liaukimės šaukė ramybės, ramybės, kada nėra tos ramybės. Užmirškime skirtumus nomonių, politiškų pažiūrų ir taktikos, bet vienykimės kovon kaip vienaklesai."

Delto minėta People's College Union oranizacija, kaip sakoma, vienatinė darbininkų klesos organizacija, kuri neušima taktikos ir pažiūrų klausimais (?) bet reprezentuojanti sąjungą, skleidžiančią darbininkams klesai apsivietą, atsižvelgia į komitetus visų darbininkų organizacijų, kviesdama į Šalies Darbininkų nepaprastą kongresą, kuris įvyks 1 d. spalio Washington, D. C., del apsvarytymo šių svarbiausių klausimų:

1) Karės klausimas; 2) Daryt, jeigu Jungtinės Valstijos bus įtrauktos karėn su kokia-nors valstybe; 3) Ar Jungtinės Valstijos privalo valdyt padauzų ("gunmen")?

Tiesa, kad tie klausimai yra vitališki ir apūs. Galbut, kad tik tuose klausimuose galima nepaisyt pažiūrų ir taktikos, kad prisieina gelbēt savo gyvastį ir stoti kovon, kad apsigynus nuo abelno bado ir skurdo. Tik ar tie badaujantieji bedarbiai net ir šį pasiūlymą priims — kol kas abejojame. Badas greičiau juos pertiksins, negu visokie humaniškieji persergėjimai ir patarimai.

KLERIKALAMS PROVOKACIJOS DARBAS NENUSISEKĖ.

Kad pasirodė, jog "Draugo" ultimatus, idant bendrame lietuvių politiškame suvažiavime nė žodžiu nebutų prasartara apie revoliuciją Rusijoje ir Lietuvoje, visuomenėje buvo priimtas su ironiška pašaipą, klerikalai suprato, kad jiems seime dalyvaui nebus galima, nesa ten greit bus sudemaskuoti jų tamsūs tikslai ir planai. Kad pasigelbėjus, umu laiku, neduodant niekam nē pamąstyti, sušaukta atskiras "visuotinu" pavaldintas seimas Chicagoje.

Viskas kunigų iškalno apgalvota, o be jokio prisirengimo suvažiavusieji negalėsių jų sienkių patvityti ir tamsų planų busių priimti ir užtvirtinti.

ma", po ja pasirašo savo ir svetima ranka "veikėjai", i jų tarpą įspraudžia del didesnio visuomenės mulkinimo pavogtą visuomenėje užsitarnavusio žmogaus vardą ir tryna rankas, kad viskas atliktu.

Bet štai "Lietuvos" 38 nr. L. Šernas jau demaskuoja jų zuitiškūs tikslūs, sakydamas:

"Nors tarp kviečiančių Seimau yra ir mano vardas, bet mano vardas čia pateko per nesusipratimą: aš maniau, kad bus sukviestas visuomenės susirinkimas surengimui visų lietuvių Seimo, išdirbimui programo, apkalbėjimui svarbiausių mūsų tautos reikalų. To jų i savaitę laiko padaryti negalima.

"Jeigu Seimas turi but visų lietuvių, tai prie jo surengimo ir programo apdirbimo turi but pakviesti, visi lietuviai. Taip, kaip šis Seimas rengiama, jis bus vien L. R. K. Federacijos Seimas, bet ne lietuvių. Visuomenė juk gali visai nepasiganeđinti taip siauru programu, kaip šitime atsišaukime pabrėžta. Jeigu Seimas turi but visų lietuvių, tai ir Seimą turi rengti visi lietuviai, visa lietuviška visuomenė, jai nėra reikalo glaustis po sparnu L. R. K. Federacijos, kuri, kaip iki šiol, nieko taip svarbaus nenuveikė, kad galėtų savintis sau vadovaujančią rolę.

Visuomenė globėjų nereikalauja, nes ji stovi augščiaui už federacias be nuopelnų ir atskalas. Seimo programą turi visuomenė apsvarstyti pirm Seimo, kad Seiman suvažiavę žinotų, kam jie suvažiavo. Pakvietime gi programą persiauras, o vietomis neaiškus, kaip antai klausimas atskyrimo Suvalkų gubernijos nuo Lenkijos. Ar negeriau butų atskirti kitą Lietuvos dalį nuo Rusijos, nes kaip ten nebūt, vis-gi Suvalkų gubernijoje lietuviai daugiau turi tiesų negu Kauno ir Vilniaus, o geresni niekas nepakeičia blogesniu.

"As karštai pritariu Seimui, bet ne Federacijos, tik visų lietuvių, o toki Seimą gali surengti tik lietuviška visuomenė; tokio Seimo surengimui reikia daugiau laiko. Šernas."

Pats p. L. Šernas gerai išaiškina, kodėl negalima dėties prie klerikalų sušaukto seimo. Mes gi turėjome da-ir kitas mintis, delko turime apsaugoti ir persergėti žmones nuo ėjimo paskui kunigijos ragelio šaukimą, ir neapsirikome savo manyme, nes iš to "seimo posėdžių" "Naujienų" N 68 jau skaitome:

"Is kunigų kalbų paaiškėjo, kad federacija aukų rinkimą nori pasiimti savo globon. Tada kairurie delegatai, maityt gerai zinodami, ką reiškia kunigų globa, davė įnešimą, kad nieko bendro šis reikalas neturėtų su federacija. Šis įnešimas buvo priimtas, bet vėliaus pasirodė, kad tas priėmimas nieko nereiškia ir kad federacija gali išrasti kitotokus kelius, kaip paimiti parapijonų sudėtus pinigus savo globon."

Jų seimo tikslas jau pasirodė. Bet darbas nenusisekė. Visuomenė jau pamatė ko kunigija siekia. Dabar kunigai, kada pamatė, kad jau lietuvių negalima taip valdyti, kaip parapijas, kada pamatė, jog ir tie prapijonų jau nepasitiki "tėveliais", bet klausia kur dėš renkamūs pinigus ir kenor globeje juos laikys, kunigija maino frontą, pasakoje, jog Chicaginis seimas yra vien preliminarium seimu. Lai bus ir taip, tas mums visai nerupi, bet svarbu yra tas, kad anot "Keleivio" tieji romiški juodvarniai nepatektų į visuotinio lietuvių politišką seimorenkamūkomitetūs.

"Keleivis" teisingai pastebi, kad "atsisakius visuomenei prisiđėti prie "Rymo seimo", gali but, jog tie Rymo agentai dabar bandys prisišlieti prie visuomenės rengiamo suvažiavimo. Todėl visuotinas suvažiavimas tegul neužmiršta, kuomi tie žmonės yra, kad nē vienas jų nepatektų i kokį komitetą. Atsiminkit kun. Kaupo laiskus, ką kunigai darė, kuomet Amerikos lietuviai rinko aukas revoliucijos rėimimui. Atsiminkit kun. Laukaičio kalbą Rusijos dumoj: "Kunigai uoliai gelbėto valdžiai naikinti ir slopinti revoliuciją". Gana su Romos agentais! Jie ne mūsų, ne mūsų tautos reikalams tarnauja.

SEKTINAS SUMANYMAS.

"Laisvės" N 74 patilpo straipsnis antgalviu "Tris sumanymai delei Lietuvos gelbėjimo fondo". Trečiu ir paskutiniu jų paduodamų sumanyimų yra sekantis:

3. Yra žmonių, kurie nori ir bendro fondo ir pavieniu didžiųjų organizacijų fondų. Tai butų lyg ir kombinacija iš pirmosios ir antrosios nuomonės. Bendras fondas turėtų šelpti vien medžiagišką nukentėjusius, kurių bus daugybė. Po bendrojo fondo firma galima butų surinkti daug daugiau pinigų, negu kad surinks pavienės organizacijos. Be bendro fondo negalima bus visviena apsieiti, nes atsiras bendrų reikalų. Bendrasis fondas neturėtų kišties į politikos reikalus. Politikos reikalams kiekviena iš trijų musiškių pakraipų turėtų turėti įsisteigus savo fondus ir taip sunaudoti tuos pinigus, kaip joms išrodytų parankiausiam. Tuomet nebūtų jokių kivrėčių ir kiekvienas aukautojas žinotų, kokiam tikslui duoda pinigus, nes daug maž, visuomenes jau jau žinoma, kokiais keliais eina prie autonomijos išgavimo socialialistai, tautininkai ir klerikalai".

Suvažiavimas, beabejo, fondo klausimą nuodugnai svarstys ir pasistengs išrišti atsakančiai. Mums rodosi, kad šis "3" sumanymas bene butų praktiškiausiu ir jis yra vertu suvažiavimui rekomenduoti.

"PRIVATIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ DELEI.

Buvusio "Kovos" redaktoriaus K. Vidiko palikta daug rankraščių, prieš ir už "privatiškus laikraščius" polemzuojančių. Ypač LSS. 17 kuopos "žodelis" apimantis 25 didelius popieros lakštūs reikalaujama tapinti.

Draugai! Tas pilstinėjimas ištuščio i tuščią ištikro įkryėjo ir vėrta jų padėti į šalį, kuomet prieš mums stovi daug svarbesni ir naudingesni darbai. Raudonos savaitės sulaukė visi, kaip "Kovos" leidėjai, taip ir "privatiškųjų" laikraščių leidėjai ir redaktoriai, puolėmės bendrai į darbą ir tas darbas atnešė Sąjungai didelę naudą. Jau rodosi tas faktas turėtų pertikrinti mus, kad mums reikalas koncentruotis, o ne skaldyti savo spēkas. Tie privatiški laikraščiai neužkenkia mums, jeigu tik pasiimeme visū už darbo. Tie privatiški laikraščiai neužkenkė gaut mums Raudonosios savaitės laikų tukstantčio naujų skaitytojų, sutverti naujų kuopų ir padauginti nariais senasias kuopas, bet kaip tik atbulai — žymiai pagalbė. Delei tos sandoros ir solidarumo mūsų agitacijoje ir propagacijoje aš atsisakau tame klausime tapinti ginčus ir visą šį dalyką palieku busiančiam Sąjungos suvažiavimui apsvarstyti, ir jo nutarimus pildysiu, jeigu priedermės redaktoriaus bus paliktos ant mano sprando. Gi dabar organizacijos lobo delei jų bereikalingų vaidū neleisiu.

Europos Socialistu Atsinešimas Linkui Kares.

Serbai socialistai.

Bulgarių laikraščiai tik ką dabar atnešė labai įdomias žinias apie Serbijos parlamento posėdį karei prasidedant. Posėdyje buvo svarstomas klausimas, kokį duot atsakymą valdžiai, apreiškusiai reikalingumą karės su Austrija. Tie svarstymai mums socialistams turi didelę svarbą. Serbijos parlamente yra vos du nariai socialistų atstovais. Jie du tuose svarstymuose pasirodė vertais atstovauti proletariatą ir ginti jo reikalus. Neziurint abelno šovinistiško upo, pakilusio iki augščiausio laipsnio, je du turėjo drąsą netik savo aštriose kalbose pasmerkti buržuazijos šovinizmo niekingumą, bet abu balsavo pirs reikalaujamas karės reikalams kreditus.

Ginčas delei davimo valdžiai atsakymo buvo gana gyvas ir vėrta yra bent ištraukas iš jo atkartoti. Sostinė prakalba iššaukė parlamente diskusijas. Paprastai atstovai viens po kito emė balsą ir kiekvienas išreiškė savo nuomonę. Atstovas Novakovič (valdzios šalininkas) atsišaukė į valdžią, idant toji pasirupintų padaryt viską, ką tik galės, kad tik karė neapsilpintų Serbijos. Neprigulmavus atstovas radikalas Draskovič stoji už karę, paaiškindamas, kad Serbija iš tos karės išeisianti su laimėjimais, nes jinai kovojaanti už tiesą. Austrija esanti sudraskyta vidurniais tautiniais vaidais, delto tos Austrijoje besivadijančios tautos nestosiančios solidarai gintų Austriją ir Serbijos laimėjimų šansai gana puikiūs.

Panaši plėšikiška nuomonė buvo ir visų kitų buržuazijinių atstovų, nurodančių, kad dabar yra gera progą užpulti Austriją ir ją apiplėšti, kada joje slavai su germanais tarp savės kaujasi.

Socialistai stoji opozicijoje. Varde socialistų partijos draugas Lapecevič padarė pamatuotą užmetimą valdžiai, jog toji nieko tokio, kas prašalintų karę nėra veikusi, bet kaip tik priešingai naudojosi visomis priemonėmis, kad tik sukurus karės gaisrą; valdžia stengėsi įgyti tik užtikrinimą pagalbos nuo Rusijos ir Francijos, nors tos valstybės, prižadėdamos pagalbą ir per tai gavę progą pradėti karę, kariaus vien savo naudai. Tolesniai draugas Lapecevič išrodė, kad šiendieninės karės sukurtoja buvo t. v. serbų "Nardna Obrana", (tautinė apsauga), kurią Lapecevič vadina "judają ranką", valdoma užkulisinių intrigų. Gi valdžia tą judašimtišką organizaciją netik kad toleravo, bet rėmė ir jos veikime dalyvavo. Delto Lapecevič varde viso proletariato pakėlė energingą protestą prieš karę.

Skupėčinos (parlamento) pirmininkas Pasič padėjojo buržuazijos atstovams už parėmimą valdzios, o priešais Lapecevičiaus prakalbą pasakė, kad jis taip sunkioje valandoje, kuomet visiems reikalas eiti išvięn, užpuola valdžią. Padarė kvalių spēlojantį užmetimą socialistams buk tie delto priešinas karei, kad pasiduoda kokiat-tai slaptai įtekmei. Lapecevič i tą skupėčinos pirmininko užmetimą atsakė savo karščiausiu protestu, nes užmetimas yra stačiai netik kvailiu, nepamatuotu spēliojimu, bet ir šmeizimu. Lapecevičiaus protestas sukėlė didžiausį triukšmą ir abu socialistų atstovu buvo užpulti.

Valdzios reikalavimus paskui skubinau nubalsuota visais balsais prieš 2 socialistų balsu. Karštas ir uolus Lapecevič

ir Kaclerivicio protestas prieš karę valstybės parlamente ir jų atsakymas balsuoti už karės kreditus ir moratorium, nepaisant grumojimų ir pavojaus, gresiančio jiems teismu ir kalėjimu — liekasi internacionale vienu kilčiausių apsiereiškimų, suteikiančiu pavizdį visų šalių socialistams.

Lenkų Social-demokratu Lenkų Socialdemokratų Partija Galicijoje ir Silezijoje išleido sekantį savo manifestą:

"Draugai ir Draugės! Lenka Darbininkai! "Artinasi mūsų kraštui naujos gadynės valanda, valanda prasidėjimo kovos su nuomazniu Lenkijos priešiu, kova su Europinės civilizacijos ir laisvės priešiu — kova su caratu! Baisenybė karės, kuri žudo tautas, caratas ale valandą gali paskleisti po visą Austriją, o ta baisenybė užkibo jau ant mūsų žemės, ant milionų mūsų brolių."

"Tos karės neprovokavome ir gerai zinome, kad sunkiausiąją našlą ji nukris ant darbo žmonių sprando. Neįsivaizdina me karę su caratu kaip kokį menkniekį, ką be kraviniausios aukos galima butų atlikti. Ne norime lengvamaniai prakisti nē vieną iškovotą teisę, nē vieno darbininkško pastulato."

"Bet karė su caratu, tai kova su visybaisiausiu žmonių naikintoju, tai kova su Lenkijos tyronu, laisvės ir mūsų kultūrinio išsivystymo priešiu. Toji kova yra mūsų šventa pareiga, jeigu norime šviesesnės ateities darbininkų klesai, jeigu norime buti laisva tauta, vertingū vienos didelės tautų šeimos nariu."

"Rengianties į karę su caratu, išpildome šventą priedermę netik delei savės, bet ir delei visos Europos darbininkų klesos, o visųpirma delei tų milionų Rusijos darbininkų, kurie pastaromis dienomis taip įsakmiai sukretė savo pančius Rusijos miestų gatvėse."

"Niekas pasaulyje negal ir nenorės pasmerkti to mūsų stojimo kovon su caratu, kas tik trokšta žmogiškų teisių, kas tik reikalauja tinkamų Rytų Europos žmonėms santikių."

"Tačiaus panieka ir praeikimas tiems lenkams, kurie tautos likimo svarstymosi valandoje stoji tautos naikintojo pusėje, cariškiųjų kariuomenių pusėje!"

"Karė su Maskolija, tai Rytų Europos istorijoje perversmo punktas, o toj karėj Lenkija privalo praparodyti, kad jinai gyvuoja, kad trokšta vystyties, kad Lenkija nenori tolesniai buti po caro koja."

"Cariški agentai, ant mūsų nelaimės lenkiškai kalbantieji, nori nuslopinti tajį Lenkijos gyvybinį užsidegimą, nori niekšiškais šmeiztais nusmaugti lenkų liuosybės judėjimą; žada "slavišką" lenkų vienybę su rusais ir cariškią knutą maskuoklia kokiais neaiškiais prizadėjimais, kad caras palengvins jungą ant mūsų sprando."

"Su pasibjaurėjimu žiurint į tas vyliugų pastangas, į cariškiųjų liuosorių bernų norus, rengiamės į darbą, kurį reikia atlikti, idant užduoti kuosmarkiausią caratui smugi."

"Palaikykite vienybę ir solidarumą Lenkų Socialdemokratų partijos eilėse; klausykime jos nukirtųjų verty užsitikėjimo vyrų nurodymų."

"Tušti šukavimai ir paskalos lai randa mus žmonėmis rimtais; mūsų išdu lai buna aiškus ir nesudrumstas pasitikėjimas partijine organizacija. "Vienybė gali, kovon pas-

katinami didumu ir šventumu mūsų reikalo — laukiame ateiities!

Galicijos ir Silezijos Lenkų Socialdemokratų Partijos Išpildantis komitetas."

Prie to reikia pridurti, kad tais "vyliugais ir cariškais bernais" yra lenkų patriotai, tarp jų dagi garsusis Henrikas Siemekvicius. Gi tautos neprigulmības reikalavimų pusėje stoji liaudis ir socialistai. Tarpe kovotojų už Lenkijos neprigulmībę yra daugelis mokslininkų. Eilėse "strzelcų", yra lenkų pasigarsėjęs sociologas Waclaw Sieroszewski, kuris, kaip pranešė žinios, likosi maskolių grantos skevelda sužeistas, bet jis nepaisant savo žaiduliu nepasitraukia nuo kovos lauko. Sykiu su juo yra tarpe "saulių" taipgi kiti įžymūs lenkų socialistai ir literatai, kaip ve: Kasparowic, Żutawski, Feldmanas, G. Danilowski, Austrijos parlamento narys, soc. Klemensiewicz ir daugelis kitų, kurie sykiu su austrais ir kocičiais naikina kruvino carato despotizmo galybę.

Bulgarijos socialistai.

Bulgarijos socialdemokratų organas rugpjučio 28 d. patalpinu ilgą straipsnį antgalviu "Rusų agentai prie darbo".

Autorius to straipsnio išrodo, kad "paslavistai" arba maskoliškijie provokatoriai išsiujuose veikia bulgaris, kad kursčius bulgarus karėn prieš Austriją. Dykai dalina už rusų valdzios pinigūs leidžiamus judašimtiškūs laikraščius ir visokiais būdais stengiasi įtraukti Bulgariją karėn. Straipsnyje apreškiama:

"Mes socialistai su pasibjaurėjimu atsigėriame nuo tos pik-tadariškos agitacijos, varomos pasmerkimo verty. carato įrankių-agentų, ir energingai protestuojame prieš tą provokaciją, kokią tvyro toj agitacijoje, tikslingai varomą, kad suardžius Bulgarijos neutraliskumą ir padarius caratui kelią ant Balkanų."

AUSTRALIJOJOS PROLETARIATAS PRIEŠ KARĘ.

Pirmu kartu darbininkškojo judėjimo istorijoje proletariatas įstengė oficialiu keliu pasmerkti karę. Taip padarė Australijos proletariatas, atsidodamas ant tikrai socialistinio pagrindo ir užsielpnydamas tuomi sau viso pasaulio darbininkų pagarbą.

Trumpos žinios atėjusios iš Australijos praneša apie didelį Darbo Partijos laimėjimą pasukiniuose rinkimuose atstovų į abu parlamento butu. Tasai proletariato politikos kovos laimėjimas praparodo, kad darbininkai oficialiu keliu išreiškė savo protestą priešais pasiulinę karę, kuri savo liepsnomis apsiuaitė jau beveik visą Europą, siekia tolimus Azijos rytus, Afrikos ir Australijos pakraščius.

Australijos valdžią turėjo savo rankose ikišiol liberalų partija, kuri norėdama nustumti augančią Darbo Partijos galybę, susivienijo su konservatyvais ir tikėjosi, kad per tajį kompromisą įstengs rinkimuose laimėti. Tačiaus susivieniję liberalai su konservatyvais laimėjo vos vienu balsu daugiau žemesniais parlamento bute, gi augštesniajame bute (senate) Darbo Partija sudarė dviems trečdaliams savo didžiumą, ir toji opozicija galėjo nedaleisti priimti kokių parlamento nutarimų, kuris priimtas žemesniajame bute, o yra kenksmingu darbininkų klesos interesams.

Toks dalykų stovis valdancijai klesai nepatiko ir Australijos parlamentas likosi paleistas. Prasidėjo smarkiausioji kova; konservatyviai-liberalinė partija savo kampanijoje piešė vien šmečklas ir baugino rinkikus socializmo pavojais. Darbo Partija savo platformon pastatė pamatinius darbininkų klesos

"Vienybė gali, kovon pas-

programos reikalavimus. Kada toji politiškoji srovė imtynė pasiekė augščiausį įtėpimo ir inirtimo laipsnį Europoje užsidegė karė. Anglija įstėjo kariavancijų tarpan. Australija, kaip ir kitos Anglijos kolonijos (Kanada, Rytinė Indija, Naujoji Zelandija ir Anglijos kolonijos Afrikoje) likosi pašauktanešti pagalbą Anglijos kariuomenėi. Liberalai su konservatyvais dabar pasinaudojo jiems gera progą; su kariškais ir patriotiškais obalsiais nuėjo jie prie rinkikų, tikėdamiesi, kad dabar socialistai bus sumušti.

Rinkimai atsibuvo. Liberalų išrokovimai nemaloniai juos apgavo. Rinkikai užprotestavo ir pasmerkė karę jau ne rezoliucijomis, bet baliotu! Darbo Partija laimėjo taip, kad netik senate, bet ir atstovų bute dabar turės jau didelį majoritą. Liberalai su konservatyvais su savo karišką programą žlugė! Darbininkai tuo budu Australijos administraciją paima į savo rankas.

Australijos proletariatas atliko tai, ko negalėjo da atlikti Francijos, Vokietijos ir Anglijos proletariatas. Nesenai telegramos skelbė, kad karė Australijoje sukėlė didelį entuziazmą, kad Australija jau kariavanti ir skandinavi Vokietijos laivus. Rinkimai parodė begėdišką buržuazijos fabrikuojamų telegramų melą.

Kas mano, kad ši pasaulinė karė išnaikins socializmą, tas klysta. Karė gali but kad tik priskubins kapitalizmo puolimą. Delto nenuleiskime rankų, bet drąsiai kovon prieš barbarizmą, despotizmą, militarizmą, imperializmą ir viso to pamatą — kapitalizmą!

Kunigiška Logika.

Newarko, N. J. klerikalams laikant viešą susirinkimą delei prirengimo medegos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos Seimui, kun. Dabuzinskis, nesenai atvaizavęs iš Europos savo įžengiamąją prakalbamą besąžiniškai apsmėizė viso pasaulio socialistus, įtardamas, kad ši visuotina Europos kruvinoji karė yra sukelta per Darvino ir Socializmo mokslų pasekėjus ir net šios karės vadai yra socialistai.

Kadangi tvarkvedžiai to klerikaliski susirinkimo griežtai užgynė vietiniams socialistams žodžio laisvę ir nedaleido nė vienam iš socialistų pasiaiskinti ir apginti savo poziciją.

Todėl esu priverstas čionai viešai per laikraščių pareikalauti: a) kokias faktais kun. D. rėmėsi, darydamas išvedimą, kad tik nuo to laiko prasidėjo karės ir baisiausi nekaltokraujo praliejimai, kada prasidėjo skeleis laisvoji mintis ir žmonės pradėjo tolintis vis labiau nuo bažnyčios mokslo?

b) kur faktai, kad "tie" (su prask socialistai), ką čia šukavo per raudonąją savaitę nė puše žodžio nespripriešino priešai Europos viešpatysčių valdžias už rengimą šių didžiausių žmogiski skerdynių?

c) kada, kokie ir iš kokios Darvino ir socializmo mokslo pasekėjų paeina sukilimas šios milžiniškos liepsnų audros, kurioje dega ne vienas kaimas, ne vienas miestas, bet pusė pasaulio?

d) kas yra Rusijos socialistų partijos vadas ir kokis juo yra vardas ir pravardė, kuris pirmiausia suriko u-r-r-a už karę, kada caras dumoje pasakė valstybių atstovams, jog jau apskelbta karė Austrijai?

e) kada, kokiu ir iš kokios priezasties Vokietijos socialistai pagriebė ginklus į rankas ir pirmia visot vokiečių armijos nubėgo ant karės lauko, kad žudyti Belgijos ir Francijos civilizuotus gyventojus, ka-

da kaizeris parlamente pasakė, kad karė jau apskelbta Rusijai?

f) kas yra tais socialistais tai yra, koki jų vardai ir pavardės, kurie komanduuoja Francijos armija ir vadovuoja karėje?

Iš kur kun. D. tokias žinias gavęs, ar nuo šventos dvasios?

Jeigu Vokietijos ir Francijos socialistai miršta ant karės lauko kartu su visais kitais už savo tėvynę, o ne už "civilizmą", anot kun. D. žodžių, tai kame kun. D. piktą mato? Kō kun. D. nori nuo Europos socialistų?

Delko Rusijos kruvinasis caras apšaukęs karę prieš Austriją tuojuos paliepė savo biurokratiškai valdžiai uždaryti visus iki vienam socialistiškus laikraščius ("New York Journal" šią žinią padavė rugpjūčio 3 d. š. m.) Ar delto, kad socialistai rėkė u-r-r-a už karę?

Delko Vokietijos valdžia išardė socialistų susirinkimus, demonstracijas ir areštavo daug vadų ir kalbėtojų Berline, Hamburge ir kituose didesniuose miestuose, ir uždarė devyniodesimts socialistų laikraščių. Ar delto, kad jie griebėsi už ginklo ir bėgo žudyti Belgijos ir Franc. civilizuotus gyventojus?

Delko Francijos soc. vadas Jean Leon Jaurez likosi nušautas per militarizmo šalininiką? Ar delto, kad jis norėjo komanduoti armiją ir vadovauti karėje?

Kunige Dabuzinski, tu budamas kaipo "dvasiškas tėvas", ką darai? Kur tavo sąžinė! Kur tavo logika, fundamentališki faktai?

Jau jeigu tamista paskaitei Darvino ir socializmo pasekėjus barbarais už rengimą šios karės ir dalyvavimą ir vadovavimą joje, tai delto tamista neskaityti tokiais pat barbarais tu kunigų, kurie su dvasiškėmis ceremonijomis apkrapino šventu vandeniu tų kariavancijų "socialistų" ginklus, kuriais jie žudo žmones?

Jau jeigu visuotinoji Europos karė yra Darvino ir socializmo mokslų pasekėjų ir joje šiandien liejami milijonų kriščiūnių kraujas ir ašaros ir dega pusės pasaulio turiai, tai delto, ko jys visi ir viso pasaulio kriščiūniški vadovai nesusivienijai ir nepakeliat protesto prieš šią didžiausią Darvino ir socializmo mokslų pasekėjų sukeltą karę? Delko jys tylytoj ir vis dar tebetylit? Delko jys neprotestuotaj prieš tuos atskalus, kurie atsitolinę nuo Kristaus mokslo, surengė karę. Delto! kad jeigu jys protestuotumėt, tai butų prieš jusų klesos principus. Jeu jeigu Darvino ir socializmo mokslo pasekėjai surengė šią didžiausią Europoje karę, vien tik delto, kad jie yra atsitolinę nuo Kristaus mokslo, tai delko jys katalikiški kunigai atsidadė Kristui ir jo geram mokslui inkvizicijos laikuose deginot pusės pasaulio turtais, torturavot žmones ir liejoj jų kraują? Delko jys kunigai, sekedami Kristaus gerą mokslą, einai ir šventinat kardus tu atskalus-bedeivių ir laminat galvas tamsių kareivių, kad jie pasekmingiaus ir daugiaus vienkity išzudytų?

Delko Rusijos popai, taippat išpažindami ir sekdami gerą Kristaus mokslą, veda kiekvieną pulką Rusijos armijos, su iškeltu kryžium ir ikonais prieš katalikus austrus, o Austrijos katalikiški kunigai veda su iskeltais augstyn kryžiais ir abrozais Austrijos armijos pulkus prieš pravoslavnus rusus?

Delto, kad jus kunigai neesat karių priešininkais, bet santalkininkais, ir šiame momente, kada žmonių kraujo ir ašarų praliejimas sujudino kiekvieno žmogaus sąžinę, katalikiški kunigai stveriasi bjauriausiu prieinioniu, kad šmeizti socialistus ir apmulkinti savo aklus parapionus.

1905-1906 metų Rusijos revoliucijos laikuose katalikiški kunigai garsino, kad Japonija yra papirkus Rusijos revoliucionierius, kad daryt Rusijoje sukilimą, šiemet jau kun. Dabuzinskis pradėjo pasakot, jog socialistai surengė Europos karę. Ir istikrųjų, nepadyvijų kun. Dabuzinskiui, kaipo ignorantui, už jo tokią logiką, nes jis turbūt dar mano, kad čionai Amerikoje yra taip kaip ir šventoji Rusija, jog ką kunigas pasako, tai kazokas nagaika užtvirtina. Bet aš manau, kad kun. D. tuojuos persitikrins ir pamatys, kada 11-ta kp. LSS. pašauks jį ant debatų, kad čia reikalingi prirodymai, ne vien blevizgos.

Julius V. Sweetra.

Dar Žodis Aple Politiską 'Bepartyvi' Suvažiavimą.

Kiekvienas mes galime padaryti klaidas, bet kad aš bučiau klydęs savo pasmerkime S-gos žadamojo dalyvavimo rengiamame suvažiavime, kaip dar drg. J. B. Smelstorius bandė darodyti "Kovos" N 38 š. m., aš nematau. Kad aš nesuklydau, tai aš trumpai parodysiu. Visų pirma aš tarsiu žodį kaslink to klausimo techniskojo apkalbėjimo musų organe.

Aš nenoriu nė vienam užgincyti iniciatyvos teisę, kaip draugas J. B. Smelstorius įtaria. Jeiung drg. J. B. Smelstroius butų pritares tam suvažiavimui, kaip J. B. Smelstorius, tuomet nereikėtų visai nė popieros aikvoti. Bet reikia atminti, kad draugas tam klausimui pritarė, kaipo redaktoriaus, kaipo Sąjungos įstaiga. Jeigu tas klausimas paliestų tiktai musų pačių reikalus, bet ne naują klausimą, kuriuian Sąjunga dar turi išdirbti savo taktikos planą, organe redaktoriaus dar neprisizengtu savo oficiališkos nuomonės išreikšime. Kas kita, kuomet kalbam eina apie musų organizacijos prisidėjimo prie kokio-nors darbo sykiu su kitomis organizacijomis. Čion nē redaktoriaus, nē Pildantysis Komitetas negali Sąjunga proponuoti prisidėti, pakolei pati organizacija, arba josios augščiausioji įstaiga — 'Veikiantysis Komitetas' — nėra nutaręs. Ir drg. J. B. Smelstorius pritariamas tam dalykui oficialiskai, nežinant kaip Sąjunga atsineš į tą klausimą, padarė klaidą. Tokių klaidų vengiant, mes praitę nebutume padarę ir tuos apgailėtinus suklydimus (kokius? Red.) ano Tautos Namu klausime. Manau, kad aišku: (visą neaišku. Red) Mes kiekvienas turime neaprubėzniuotą iniciatyvos teisę, kaipo pavieniai nariai, bet tie patys nariai jėgę į organizacijos įstaiigas, neturi tiesos savo nuomonę pavartoti kaipo organizacijos opiniją, pakol toji organizacija nėra priėmusi tąją nuomonę.

Draugas J. B. Smelstorius stengdamasis parodyti mano klaidingumą, nurodo, kad visose šalyse socialistai dalyvauja partysiuose, ir stengiasi kuo daugiau isirinkti savo atstovų. Bet reikia atminti, kad tasai rengiamas suvažiavimas nėra joku parlamentu. Jame nebus rengiamas suvažiavimas — nėra joku parlamentu. Jame nebus rengiamas suvažiavimas — nėra joku parlamentu. Jame nebus rengiamas suvažiavimas — nėra joku parlamentu. Jame nebus rengiamas suvažiavimas — nėra joku parlamentu.

Savo kovos planus, ant kurių pasiremiami mes atakuosime ateityje savo priešo pozicijas, išdirbkime patys vien sau. Musų atakas bus pasekmingas tik tuomet, jei musų eilėse bus visi kareiviai istikimi, kuomet musų eilėse bus tik susipratę socialistai, be jokių priemašų. Nacionalistų žadamąją pagalbą atmeskime, nes žinome iš patyrimo, kad prie pirmos progos jie aples musų glitas. Jei jie nori tai tegul vieni sau suvažiuoja išdirbti planus kovos vedimui iš už-krumų, o mes savo suvažiavime išdirbsime planus, kaip stoti į atvirą kovą.

C. A. Herman.

Red. prierasas. Į drgo C. A. Hermano apkalbinimą galima tiek atsakyti, kad į Spaudos Draugijos padarytą ankietą "Kovos" redakcija balsavo už suvažiavimą ne kaipo Sąjunga, o vien kaipo laikraštis. Sąjunga buvo vien paduota nuomonė ir "uz" ją balsavo V. K. ir kuopos. Tai faktai. Smelstorius pritarė, pritaria ir pritarty socialistų dalyvavimui tokiame visuomenės politiskame seime, kada tik panašus dalyk stovis musų gyvenime neatsitiktų. C. A. Herman skaitosi save neklaidingu, gi visą musų tuktantinę miniją, kuri pripazįsta reikalingu dalyvauti paskaito nieko neišmanancia. Bet tokia diktatura nevietoj drauge Hermanai. Platesnį atsakymą duos pats dalyvavimas, o del tolesnių drgo Hermano pasakų nepamatingumo prirodymo pasiūnciamę drgą Hermaną prie Lenkų socialdemokratų manifesto, filpusio šime "Kovos" numeryje. Tik turime pridurti, kad Lenkai ir Ukrainiečiai socialistai, išvien nuėjo su tais savo nacionalistais, kurie stoji prieš kruviną carą viešpatavimą, pasmerkdami tuos nacionalistus ir klerikalus, kurie stoji caro viešpatavimo palaikymo pusėje. Tai viskas! Tuščias tolesnis ginčas su drgo Hermanu bereikalingas.

Moterų Skyrius.

PAŽVELGKIM KLAUSIMAN GILIAU.

Daug buvo jau kalbama, kodėl mažai merginų įstoja į socialistų eiles. Kaltinama vaikiniai, kaltinama ir merginos. Galbut, kad negalima pateisinti nė vieny, nė kitų, kadangi visus išauklėjo šis netikėš drauginis surėdymas ir kaip pas vienus, taip ir pas kitus išvytysto daug blogų ydų. Bet vyriausia priezastis merginų šaliniamosi nuo socializmo, tai jų nesupratimas.

Jeigu vienok atsizvelgsime į moteriškės padėjimą ir nuodugnai viską apsarvastysime, tai galbut, kad greičiau isteisinime merginą už jos neprigulėjimą prie socialistiškų organizacijų, negu kad vaikina. Mes žinome, kad šiandien vyras savistovingumo ir savarankiskumo turi nesulyginamai daugiau negu moteriškė, ypac neistekėjusi. Mergina nors ir turėtų norą prigulėti prie socialistų, ji tankiai sulaikoma nuo to noro jos padėjimo sąlygų; ji negali aiškiai atskleisti savo pažvalgų, nežinodama kame ras sau tą pirkėją, kuris apsaugos ją nuo sennergystės. Daugelis pilnai nesuprantačių merginų mano, kad pristojus prie socialistų, jās paniekins klerikalai ar socialistų priešai vaikiniai. Iš patyrimo žino, kad socialistai taip aklai į moterystę neziuri, kaip klerikalai; iš merginos reikalauja daugiau negu pacios, negu tarnaitės. Nors klerikalas jai nemielas, bet daug lengviau buti pacia kvailo, negu drauge žmogaus, kuris į gyvenimą žiuri kaip į nepabaigtiną kovą ir iš savo gyvenimo draugės reikalauja sau toje kovoje ir dvasiškos pasparties. Gi mergina jaučia, kad jinai tos jam suteikt negalės, kad ji protiškai stovi daug žemiau, aciū aplinkybės neleidusioms jai intelektual' išsivystymą. Tos tai sąlygos, kuri sudaro tas priezastis, kad merginos laikosi ntušaliai, slėpdamos savo pažiuras, laukdamos jaunikio, nežinodamos kokiu pažiūrų jis joms pasitaikys. Suprantama, kad taip manančių ir taip darančių merginų anaipolt negalima isteisinti. Jeigu pas jas butų susipratimas, jos suprastų, kad jų išganymas ne tokioj ženetvėj, kuri yra nieku kitu kaip tik paprastu parsidavimu, nieku nevertešniu už parsidavinėjimus gatvėse istvirke-liams, bet tik nurodžiau, kad tos aplinkybės istikrųjų daug merginų sulaiko nuo įstojimo į eiles ty, kurie tokio šiandieninio moteriškės padėjimo sąlygas naikina, griaudami kapitalizmo surėdymą.

Kodėl joms tą teisybę taip sunku suprasti, daug galima butų pasakyti, bet svarbiausiomis klitumies, kaip sakiau, yra moteriškės baimė rtytojaus ir sennergystės, gi pas didelę didžiūmą merginų tas klituis, neleidžiancias joms susiprasti, labai sutvirtina religijinis fanatizmas. Kas kita socializmo propagandistams ir teoretikams kalbėti apie religijos ketksmingumą, kas kita vėl kalbant apie bedievybę paprastiesiems gamtinių mokslų da nežinantiesiems žmonėms. Tankiai musų vos pradanties šiek-tiek protaut vaikiniai, tankiausiai nieko bendro su socializmu neturintieji garsiaji girasi savo bedievybe, pajukia — ir dagi neišmirtingai — tikinčiųjų įsivaizdinamąjį dievą. Tie tai žmonės apginatingiems kapitalizmu tvarką kunigams paduoda geriausį ginklą kovai prieš socializmą; jie apšaukia, kad socialistai visi yra bedieviai, ir pajukia žmonių švenčiausius jausmus — tikėjimą. Tokie kunigo melai ir minėtų "bedievių" pasielgimai turi didelę įtėkmę į tikinčiuosius, o ypac į senti-

mentališkas moteriškes. Jos jiki kunigo melams, nes turi pavizdžius iš "bedievių" apie jų bausi nedorybę — "juokų darymą iš dievo" ir jos liekasi įsitikinusiai socialistų priešais, nes kunigas sakė, kad visi socialistai tokie. Tokios fanatiškos paskui jau bijosi socialistų istolo ir su tokiomis jau sunki rodą.

Dabar eikime toliaus. Vyras yra savistovis ir nereikalauja daryt atskaitos iš savo pažiūrų. Jis jeigu tik politiškos gyvenimo sąlygos jam leidžia, gali prigulėti prie socialistų ir tas prigulejimas nei kiek neapsunkina jam jo širdies reikalus. Jeigu jis pamylės tikinčią merginą, tai jeigu jis išmintingas, visuomet išmintingu budu, nepajuokdamas jos tikėjimo, jos neišmintingos pasauliožvalgos, visuomet užsitaruos jos meile, o mylinti moteriškė del meilės dideles iš savęs aukas padaro, jei tik prie to nebuna varu verčiama. Tuo tarpu daug vyrų, ar jie priguli prie socialistų organizacijos ar ne, mėgsta, kaip jau minėjau visupirma girties savo bedievybe ir tuomi labai žymiai prisideda prie atgrąsinimo merginų nuo susipažinimo su socialistų organizacijos veikimais ir jos siekais. Taigi kaip neversi, o vis negalima rasti vien merginų kaltės, bet tą kaltę padidina vis ir neišmintingumas vyrų, kurie paprastai mėgsta savo augštesniu už moteriškės protu girties, bet gyvenimo tikrenybėje to savo proto augštumo darbais nemoka priparodyt.

Žinoma lengva yra matyti kitų klaidas, bet prie savo prisipažinti — sunku. Tačiau kas prie savo klaidų prisipažįsta, tas priparodo, kad jis tobulinasi ir jau tų klaidų vengia.

Pažiurėkim į musų kuopų susirinkimus, kuriuose dalyvauja narės-merginos. Neuzginčijamas faktas, kad daugelyje tokių kuopų nemaža rasime tokių musų draugų, kurie jeigu tik susirinkime yra merginos mažai girdi ir tėmija kas veikiama; jie juokauja ir žaidžia su mergaitėm, priparodydami joms kokią svarbą pridoda susirinkimo svarstomiesiems reikalams, kaip apvertina drauginius reikalus ir klausimus. Ir viso to pasekmės yra blogesnės negu mes sau paviršutiniai žiurint atsivažindinti galime. Gerai jeigu tokia mergina yra pilnai klesiniai susipratusi ir del to savo susipratimo priguli į organizaciją, bet jeigu ji yra vien aplinkybių patraukta jon, tai kokį įspudį ji gali išsinešti iš susirinkimo.

Aišku, kad tas savo ydas turime gydyti. Turime taisyti, kas yra negera, visur ir visame buti pavyzdžiu žmoniškumo, išminties ir dalyku persiėmimo, o tuomet nereikalinga bus aimanuoti ir kitus kaltinti. Nes aimanuoja ir kitus kaltina tik tas, kas pats silpnu jaučiasi. Jeigu esame tvirtesniais, galingsniais, tai privalome del jų silpnybės klystančius pamokinti, patraukti prie svarbaus, prakilnaus ir vertingo darbo, o tuomet galėsi-me drąsiai pasakyt, kad esame vyrais.

J. Kulikauskas.

UŽSITARNAUJA.

Paskutinis "Laisvosios Minties" numeris vago kuo-nors skiriasi nuo "Novoje Vremia" ir "Znamia" turinio. Caras privalėtų neužmiršti apdovanoti.

Iš Oregon valstijos neseniai nugabenta Australijon 3,500,000 pedų pušies medžio.

Sonnebergas (Vokietija) kasmet padirba visokių žaislų daugiau kaip už 29 milijonus dolerių.

Sios Gdynės Nelaimingoji Kūdikių.

Francijoje randasi taip vadinamos "jaunųjų mokyklos" (ecole enfantinē), kuriose visi kūdikiai, be skirtumo jų draugijinio stovio, mokinasi sykiu iki pastojimui į pradinę mokyklą. Toji sistema labai pagirtina tuomi, kad nedaro jokio skirtumo tarpe kūdikio gimusio legaliskai ir nelegaliskai, nes visi lygiai mokinasi ir sykiu dalyvauja visuose užsiėmimuose. Tas galima dar labai pasekmingai atlikti todėl, kad betėviai kūdikiai auginami privatiškose šeimynose vadinasi vardais savo auklėtojų ir tokiu būdu kitiems kūdikiams mokykloje nezinoma, kad jie yra augininiai.

Vokietijoje ir Austrijoje pastaruoju metu taipogi tokie kūdikiai pradeda priimti į kinder gartenus, iki jų pastojimui į industrijinę mokyklą. Francijoje tie kūdikiai lanko augštesnes mokyklas sykiu su kitais, ir jokių specialių mokyklų neturi. Valdžia tikrai prižiūri, kad jie gautų atsakančius užsiėmimus, kuomet užbaigia mokslą.

Suvienytos Valstijos: šiame atvejuje labai atsilikusios nuo Europinių šalių. Atmetus keletą žymių privatių mokyklų, šios šalies miestai tame atžvilgyje daugiausiai užsiganėdina paprasta nedėdienine mokykla.

Žymios privatinės mokyklos: Viena žymi mokykla randasi Vokietijoje mieste Horn, arti Hamburg. Ji tapo įsteigta lapkričio 1 d. 1833 m. per Wichern. Ji įsteigta biednųjų vaikų mokinimui. Dabar toji mokykla turi apie 30 įvairių trobų, kuriose grupomis gyvena ir mokinasi berniukai. Toji mokykla turi keletą labai gerai sutaisyty skyrų. Toji mokykla savo mokiniams po užbaigimui mokyklos suranda atsakančius užsiėmimus.

New York mieste randasi kita gana įdomi įstaiga, butent Children's Aid Society of New York. Toji organizacija sutverta 1854 m. dėl "mokinimo neturtingųjų, per paėmimą savo globon vaikų, nesilankančių į mokyklas ir suteikimą jiems mokslo industrijinėse mokyklose, per prižiūrėjimą ir rūpinimąsi vaikais paklydėliais ir našlaičiais, surandant jiems namus ir užsiėmimą pas ukininkus Vakarinėse valstijose". Pamatas tų kūdikių mokinimo — pastatyti juos ant taip tvirtos papėdės, kad jie neturėtų reikalauti kitų pagalbos ir galėtų būti savistoviais. Savo mokyklose (visos industrijinės) toji draugija suteikė savo egzistavimo laiką, daugiau kaip 100,000 kūdikių apšvietę. Savo prieigaudos namuose suteikė pastogę, rodą ir darbą daugiau kaip 200,000 klaidžiojantiems kūdikiams ir našlaičiams. Draugija laike savo gyvavimo aprupino 23,528 mažus našlaičius namais ir globėjais, surado vietas ir užsiėmimą 30,000 mergaičių ir berniukų ir sugrąžino tėvams suvirš 6,000 pabėgėlių kūdikių. Iš tų, kurienes draugija išsiuntė į Vakarines valstijas, kai kurie padarė sekancias karjeras: 1 buvo valstijos gubernatorium, 2 — teritorijos gubernatorium, 2 — Kongreso atstovais, 2 — šerifais, 4 — teismiškais prokurais (district attorneys), 4 — teisdariais, 27 — bankeriais, 34 — advokatais, 17 — daktarais, 15 — žurnalistais, 82 — mokytojais, 5 — mokyklų perdetiniais, 1 — inžinierium, 21 — kunigu ir daugybė padarė įvairias kitokias pasekmingas karjeras.

Anglijoje ir ant kontinento Europoje yra daugybė tokių mokyklų ir organizacijų, kurios rūpinasi betėvių ir vargėdinių kūdikių mokinimu. Iš

priežasties jų daugumo negalima čion jų peržvelgti.

Peržvelgę draugijos rūpinimąsi apie betėvių ir vargėdinių kūdikių auginimą ir mokinimą, dabar galėsime eiti prie peržvelgimo draugijos nuveiktų darbų klausime kūdikių prasižengėlių. Atlikę su dependencijomis kūdikiams eisime prie delikventų kūdikių.

III. PRASIŽENGĖLIAI KUDIKIAI.

Baudimas: Visus prasižengėlius kūdikius reikia padalinti į du skyrius. (1) Vieni papildo prasižengimus prieš esančius įstatymus iš priežasties proto silpnumo. (2) Kiti papildo prasižengimus iš priežasties aplinkybių, kuriose jie yra auklėjami. Silpnapročių prasižengėlių nekaltumas tapo senai patėmytas ir jų baudimas tapo pakeistas gydymu ir priežiūra.

Antrosios rūšies mažieji prasižengėliai, nors ir nebuvo taip sunkiai baudžiami, kaip kad suaugę prasižengėliai už tą patį prasižengimą, vienok buvo baudžiami ir laikomi kaip draugijos prieši. Praeitame šimtmetyje tapo užtėmyta, kad tie kūdikiai prasižengėliai daugiausiai randasi tose vietose, kur jie neturėję progos išsivystyti normaliskai ir apsišviesti atsakančiai. Tapo patėmyta, kad tų kūdikių-prasižengėlių daugiausiai randasi darbininkų kvartaluose. Pasirodė, kad stoka gero maisto, geros priežiūros ir apšvietimo yra kaltininkais vaikų ištvirtimo, o ne vaiko kokie tai "igimti palinkimai".

Prie prasižengimo tankiai priverčia ir tėvų plakimas vaikų. Kūdikis plakamas už bile niekniekį labai skaudžiai atjaučia savo nubaudimą. Už neteisingus nubaudimus kūdikis pasiilieka savyje kerštingą mintį apie savo tėvų tokį kvailą pasielgimą. Tankiausiai patį tėvai yra tie, kurie savo plakimais ir kolijimais savo kūdikių už kiekvieną prasižengimą, padaro savo kūdikius melagiais. Užslepimui kokio-nors prasižengimo kūdikis netik meluoti priverstas, bet dar papildo ir daugiau prasižengimų, idant išvengus bausmės už vieną dalyką.

Pirmiaus kūdikiai-prasižengėliai buvo baudžiami ir laikomi kalėjimuose sykiu su paprastais prasižengėliais. Iš tų kalėjimų kūdikiai išeidavo tikrais kriminalistais. Kalėjimas buvo jų kriminališka mokykla. Tokios sistemos blogumas patėmytas ir 1839 m. Francijoje tapo įsteigta tam-tikra Agrikultūrinė kolonija (Colonie Agricole), prie miesto Mettray. Toje kolonijoje mažieji prasižengėliai buvo siunčiami savo bausmės laiką praleisti. Jose jie turėjo sveiką užsiėmimą ir nebuvo po įtekme kriminalistų. Kitos šalys trumpu laiku pasekė Francijos pavyzdį ir įsteigė atskirus kalėjimus.

Kitas žingsnis pirmyn buvo atliktas, tai tų vaikų kalėjimų pakeitimas mokyklomis. Pirmas žingsnis, kaip jau matėme, tapo padarytas Francijoje su tą agrikultūrinė kolonija. Vėliau kaip Francijoje, taip ir kitose šalyse tapo įsteigtos tam-tikros industrijinės mokyklos, kuriose tie kūdikiai mokinami amato ir šiaip abelno mokslo.

Trečias šuolis pirmyn, tai panaikinimas aprubežiuotos bausmės ilgumo. Pirmiau prasižengėliams buvo paskiriama bausmės laiko ilgumas. Iš kalėjimo buvo išleidžiama, kuomet jis buvo jau atbuvęs paskirtą laiką. Dabar prasižengėliams kūdikiams laikomas kalėjime iki prižiūrėtojai nėra persitikirinė, kad prasižengėliams jau nebeapildys jokių niekšyčių. Mat klausimas yra ne ilgumas išbuto kalėjime, bet greitas išmokymo ir apšvietimo prasižengėlio. Vie-

ni reikalauja daugiau laiko, kiti — mažiau. Kurie reikalauja daugiau mokinimo ir lavinimo, tie palaikomi ilgiau. Mažiau reikalaujanti išleidžiama greičiau.

Ketvirtas svarbus žingsnis tapo nužengtas, kuomet kūdikių prasižengėlių teismas tapo išimtas iš paprastųjų teismų, kuriose paprastai randasi įvairūs valkatos, žiopsiantai į teismo veikimą, ir kuriuose tardoma įvairūs vaikams nepritinkanti girdėti dalykai. Vaikų prasižengėlių kalčių negranėjiūniui ir teismui pačių prasižengėlių dabar yra įsteigiama tam-tikri "Juvenilų (jaunųjų) teismai". Jų teisėjais paskiriama ypotos, kurios yra turėję tam-tikrus patirimus draugijinių klausimų rišime ir pažįsta vaikų psichologiją ir yra susipažinę su draugijinėmis sąlygomis, kurios sutveria tokius prasižengėlius. Vėlesniame laike tų teismų teisėjais yra paskiriama moteris, kurioms kūdikių psichologija geriau pažįstama ir tankiai daugiau rupi.

Šiandien jaunųjų prasižengėlių nagrinėjime ir teisme prisi-laikoma sekancijų svarbių principų: (1) Teisiams tam-tikruose atskiruose teismuose, turinčiuose specialiskus, tam tikslui prirengtus teisėjus; (2) Duodama teisėjui progą susipažinti su kiekvieno prasižengėlio aplinkybėmis ir priežastimis, kurios privertė prie prasižengimo; (3) Padaroma nuodugnus tirinėjimas prasižengėlio praeities, kad žinotų jo istoriją; (4) Prasižengėliui suteikiama, (jei randa-ma už reikalinga bausti), ne bausmė to žodžio tikroje pras-mėje, bet mokinimas; (5) Prasižengėliui nenuteisiami tam-tikrą laiką tarnauti, bet paleidžiami prie pirmos progos, kaip tik užžiūrėtojai randa atsakančią tu padaryti. Tokiu būdu kūdikių sukeliama geriausi jausmai pasitaisyti, kad greičiau išsiluosavus iš tos nelaisvės.

Nekurių valstijų reformavimo sistemas: Prasižengėlių kūdikių baudimas yra šiaudien ant tiek pakeitęs, kad jau jo vadinti baulimu neologiška, ir prisiėina vadinti reformavimu — pataisy-mu.

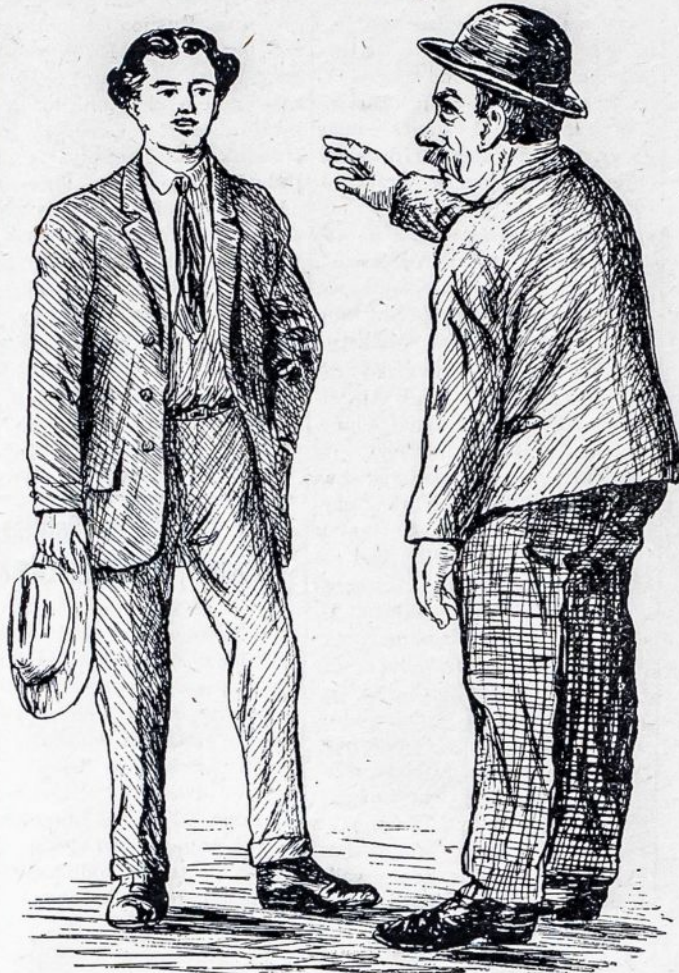
Įvairiose šalyse randasi įvairios sistemos tų mažųjų prasižengėlių pataisymui. Apart rūpinimosi pataisyti prasižengusius, gana didelė atyda atkreipiama ir į panaikinimą tų aplinkybių, kurios priverčia arba bent paskatina kūdikius prie tokių darbų. Pirmoje vietoje stovėjo klausimas, kaip apsaugoti vaikus nuo papildymo įvairių niekšyčių. Seniau buvo manoma, kad vaikai, ypatingai berniukai, visada palinkę daryti įvairias niekšystes. Bet dabar žinoma, kad jie įvairius planus sumanė ir išpildo vien delei to, kad jie neturi nieko veikti. Reikiška energijos yra daug, o užsiėmimo stokuoja. Draugija turėjo pasirūpinti užsiėmimą, o vaikai suteikia energiją. Tos energijos sveikam suvartojimui buvo įsteigiama įvairūs žaidimų parkai, kuriuose vaikai galėtų praleisti smagiai laiką po priežiūra suaugusių daboju. Tokie parkai randasi visuose didesniuose miestuose. Tuose parkuose vaikai praleidžia savo liuosą laiką sveikai, ir neturi tiek daug progos papildymui negeistinių darbų.

Francijoje randasi keletas labai gerai įrengtų reformatoriškų įstaigų, prie kurių užlaikymo išdalis prisideda ir tam tikslui susitvėrusios filantropiškos draugijos. Prasižengėliai prižiūrimi ir mokinami tobulais būdais. Išleistieje per tulą laiką prižiūromi policijos, ir prie mažiausio nužvelgimo yra grąžinami atgal į reformatorią.

L. F. d'M.-R.

(T. b.)

PASIKALB JIMAS DĖDES SU POVILU

— Labą dieną, dėde! O kur gi buvai, kad taip ilgai nemačiau.

— Halo, Povil. Toli buvau, daug mačiau ir girdėjau, ir daug tau papasakot šiandien galėčiau. Eikš pas Čierkelį, nes žinai, aš labai ištroškęs, ilgai reikėjo varžiuoti, o treinas nesustojau, kad žmogus galėtų išsigerti...

— Dovanok, dėde, žinai, kad aš negeriu ir tas man nerupi, kodėl traukiny nesustojau prie kiekvienos karčemos, kaip Lietuvos gaspadoriaus arkliai; i smukles aš nesilankau, todėl ir likk sveikas, nes nedaug turiu laiko.

— Tai ir nenori, kad papasakočiau, kur buvau?

— Labai, jeigu verta kalusyt.

— Kaip tai neverta. Ką aš veikia visis svietas dabar žinos, net pats mūsų Amerikos prezidentas žino.

— Argi?

— Ve, ar da tu negirdėjai, kad aš buvau Chicagoj mūsų ambasadoriaus Gabrio ir visų kunigų susauktame seime?

— Šiaip? Apie tą kuniginę komediją esu girdėjęs ir esu jau skaitęs, ką jūs ten veikėte...

— Tai matai. Aš buvau iš mūsų parapijos pasiūstas už diligatą, kad gelbėti Lietuvą nuo karės.

— Ar kad pagal Rymo popiežiaus įsakymą melstis sykiu su kunigais, kad dievas pagelbėtų carui sumušti prusus?

— Žinoma. Suvažiavo net 186 geri kaip ir aš pats katalikai, daugiau kaip 20 kunigų, tai ką tu manai, kad dievas netur mūsų klausyt?!

— Gal, aš nežinau, ar tas gali išklaust, kas niekam nėra žinomas.

— Matai, ir tarp mūsų atsirado tokių bedievių, kaip tu, delto ir pradėjo darbą nepapoteriavę, tik ant laimės mūsų vaisprezidentas Elijošius, kada jau kelias valandas kalbėjom ir ginčijomės atsiminė, kad delto mums nieks nesiseka, kad prieš susirinkimo atidarymą nepoteriavome. O ką dabar sakai? Kad butume papoteriavę, kaip Dievas prasakė, tai ir darbas būtų sekėsis. Ar čia ne Dievo galybė, ką?

— Ne dėde. Jeigu ten būtų susirinkę išmintingi žmonės, tai jie žinotų, kas reikia veikti, bet zakristijonai, špitolninkai ir kunigai, turėdami neblaivą protą tik poterius moka bambšėti, patįs nežinodami, ką murma ir kas tu murmėjimų farmazonas.

— Tu, Povil, klausomasi, prie

kad taip šneki. Kad butum ir tu ten Chicagoj, tu butum pats matęs, kaip Dievas baudė už nepoteriavimą. Visų protai susimaišė, pradėjo ginčyties ir barties už nepoteriavimą ir savo ginčiuose nubėgo kaszin-kur, net prezidentas Rutkauskas turėjo priminti, kad reik poteriaut. Dievas susimylėjo ir savo dvasia šventa apšvietė protus, kad visi šutiko, idant koks kunigas už visus papoteriautų. Mes supramom, kad Dievui bus galima geriau suprasti vieno kunigo poterius, negu visų antsyk. Tai ir palikome, kad kunigas Staniukynas papoteriautų.

— Ir paskui viskas jau buvo aišku?

— Taip, dvasia šventa apšvietė. Paskui nieks nesipriešino kunigų Dievo įkvėptai nuomonei. Bet velnias nemiega. Kitaip negalėdamas, tai pakvietė biznierių atsiųsti į mūsų mitingą didžiausius pundus extra didelį bedieviškų cirkuliarų, užvardintų "Lietuva". Piktotoji dvasia apšėdo ir mūsų prezidentą Rutkauską, kuris nusidžiaugė, kad tuos cirkuliarus visiems diligatams dykai išdalinė. Bet mūsų kunigas, tikrai kaip tas dangiškas Serafinas, apreiškė, kad tai yra biznas ir biznui, aš sakyčiau bukiui, čia nevieta. Tuoj jį išvijo lauk, nors jis ir užvardino savo cirkuliarus "Lietuva", nes jis Lietuvą tik prašaišyt nori. Dabar Dievas da labiau sutvirtino mus ir mes visi apreiškėm, kad visiems tiems, kurie tik kuo-nors nesutinka su kunigais, čia nėra vietos!

— Ką gi ant to pasakė ponas Balutis ir Gabrys, kuriuodu rengėsi su kunigais sutverti Čikaginį konsulatą? Ar kunigas Kemešis neužstos?

— A, duok man šventą pakąžin su tais konculatais, aš nežinau nė kas tai yra. Balutis galėjo nuleist sau nosį ir eit. Tik Gabrys užsimanė Amerikos prezidentui mušti tiligramą. Angliškai, kaipo grinorius, nemo-kėjo, tai parašė lietuviškai. Kas toks pasakė, kad prezidentas Wilsonas lietuviškai nemoka, tai Gabrio tiligramą reikėjo iš-verst, už ką Gabrys labai pyko, bet mes nepaisėm.

— Kam toji telegrama, ar kad atsistų policiją ar ambuliansus, kad visus nugabentų į beprotnamį?

— O velniai žino kam, aš nežinau. Bet ten buvo pasakyta, kad mes susirinkom ir kalbame apie Lietuvos gelbėjimą. Prie

to Gabrio tiligrama buvo at-mesta ir pasiūsta tik Šliakio angliška.

— Ir kokia nauda iš to Lietuvai?

— Kaip tai kokia nauda? Prezidentas žinos, kad yra ant svieto Lietuva. Matai kam!

— Bėdini vergai! Gabriui norisi tuščių pagyrų ir jų manote, kad jį iškeldami nešate pagelbą nukentėjusiai Lietuvai.

— Nemanyk, Povil, kad tai jau viskas. Aš sakiau, kad labai daug galiu tau papasakot, kad ir tu pamestum cicilistus ir pristotum prie mūsų. Aš žinau, kad tu daug žinai ir gal padėtum mums aukas rinkti. Aš tau sakau, kad visame susirinkime viešpatavo kunigai ir tokiems Gabriams prisiėjo tik jų klapčiukais buti.

— Ten kur kunigai viešpatauja, dėde, ten niekados nieko neveiks socialistas, nes socialistas žino, kad kunigai tarnauja Rymui, o ne Lietuvai, ne savo tautos žmonėms. Jiems tik rupi išnaudoti žmones, tvirt parapijas ir vienuolynus, kad labiau žmonės mulkinti ir daugiau pinigų surinkti iš žmonių ir tuos pinigus atiduoti Rymo popiežiui. Ir šis jų seimas, dėde, buvo vien delto, kad pagavus aukų rinkimą į savo rankas, o kur tas aukas dės, tai žinoma, jūs nieks nežinosit.

— Teisybę, Povil, sakai. Tikrai tu atspėjai, kad tas pats buvo ir seime. Kai-kurie pasakė, kad aukų negalima palikt kunigų apiekoje. Kunigai norėjo, kad viską pavest federacijai, bet mes atmetėm tokį sumanymą, tik paskui pasirodė, kad kunigai vis tiek gali išrasti būdą, kaip paimti parapijonų sudėtus pinigūs. Čia mūsų smegenis susimaišė ir nežinotom ką daryt. Aš pasakiau, kad vistiek, ba ir federacijai ir Čikagos klioistoriui pinigai reikalingi.

— Matai, dėde, kad tavo darbas yra ne pagyrimo, bet pesmerkimo vertas. Tu sutikdamas su kunigų siekiaisi prasižengei prieš visą visuomenę, nes pridedai prie jos apliėšimo ne Lietuvos, bet Rymo naudai.

— Tylėk, ba, kad žiebsiu tau vieną į ausį, tai tu žinosi.

— Ne, dėde, eik pasilėk, išsiblaivyk, paskui pagalvok apie savo darbą, o paskui pašnekėsim apie tai ir daugiau. Likk sveiks.

Vokiečių Kareivių Barbarizmas.

Belgų komisija, kuri pribuvo į Ameriką, kad paduoti Jungtinių Valstijų prezidentui Wilsonui skundą ant vokiečių už jų barbarišką pasielgimą su belgais, atsigabeno daug prirodymų. Amerikos vokiečiai tačiau užginčija tų prirodymų tikrumą.

Tos komisijos narys grovas Lichtervelde laikraščių reporteriams papasakojo kai-kurius faktus apie vokiečių kareivių barbarišką pasielgimą su belgais. "Linsmeau — sako jis — kada vokiečiai paėmė tą kaimą, du belgu žandarai užpuolė vokiečius. Vokiečiai už tai sudegino dviejų ukininkų triobas ir sunaikino visus pašėlius. Be to sudegino kaimė šėis namus ir privertė vyrus atiduoti jiems ginklus. Kaimiečiai vyrai iš viso to kaimo likosi padalinti į tris skyrius. Iš tų 2 skyriai buvo, o trečią vokiečiai suvarė į grabę ir karabinių kulbėmis suskaldė visiems galvas

"Po mūsų prie Haelen 12 rugpj. pulkininkas von Damme sunkiai sužeistas gulėjo ant kovos lauko. Keletas vokiečių kareivių radę jį negalinti pasiju-dinti, įkišė revolverio vamzdį į burną, nušovė."

sia veikia tame N. Januška ir K. Talžunas.

"Gabija" jau užlindo už akių 60 kp. ir daro konkurenciją, tarytum jai nėra kitų vakarų; 60 kp. pranešė per "Keleivį", kad ji rengs tomis ir tomis savaitėmis savo perstatymus.

"Gabija" turi medegos, bet neišdirbta, sako, kad gėdysis ir pasirodyti ant scenos.

Svečias iš kitur.

GARDNER, MASS.

Petro ir Povila draugystės pirmininkai A. Rutkauskas ir A. Nalivaika 2 rugsėjo surengė prakalbas ir užkvietė du kleikalus ir kun. Meškauską su vyčių armija, paslėpdami nuo draugystės temą ir kun. Meškausko laiškus. Tiedu vadai nepasakė draugystei kokioj tėmoj kalbės ir kokią naudą atneš tos prakalbos, bet tik surengė prakalbas, kad išieškoti socialistus ir užtenkti tiems žmonėms, kurie darbuojasi kultūros dirvoj. Bet Valparaiso bulviaskučiai likosi sukritikuoti, nežiurint, kad bliovė ozio balsu ir peikė socialistus.

Pasidarė apie 20 dpl. iškaščių, kilo klausimai, iš kur imt pinigų apmokėti prakalbų surengimą. Draugystė kilo didelis triukšmas už vyčių vadų sauašišką darbą, bet visgi draugystė turės lėšas apmokėti.

GARDNER, MASS.

LSS. 89 kp. susirinkimas atsiduro 6 d. rugsėjo. Prisirašė 8 nariai. Galima pasakyti, kad Gardnerio socialistų kuopa smarkiai didinasi. Nutarta sutverti choras.

89 kp. išrinktas agentas N. J. Bagušis, kuris užrašinėš pirmieškus laikraščius ir parduos knygas.

Buvo 89 kp. surengtos diskusijos, temoj, ar reikalinga karė. Visi šaukė šalin karė!

13 rugs. atsitiko žmogžudystė tarpe italų. Susimušus keturiems italams, du iš jų likosi užmušti, o du pabėgo. Abudu karšti katalikai.

Garnios Džimis.

COALDALE, PA.

Rugsėjo 13 d. LSS. 107 kp. surengė prakalbas. Kalbėtoju buvo du: drg. Endriukevičius iš Hazletono, Pa. ir L. Pruseika. Dvi jaunos mergaitės iš Minersville, Pa. padeklamavo ir padainavo.

L. Pruseika ilgoj savo kalboj aiškiai nupiešė dabartinę Europos karę, sujūdinamas visus klausytojus, kurių buvo susirinkę gana skaitlingai. Visi ramiai užsilakė ir su ašaromis akjse klausėsi. Abu kalbėtojai aiškino dabartinį sunkų darbininkų padėjimą Amerikoj, ir delko brangsta pragyvenimas. Kvietė visus prie Sąjungos.

Pruseikos prakalba padarė gilų įspudį. Aukų surinkta lėšų padengimui \$1.60.

S. Savickas.

WAUKEGAN, ILL.

Kad socializmas kija ir plėtojas, tą negali užginčyti niekas; jis vyksta evoliucijos keliu ir su stabėtinu greitumu. Štai vienas gražus pavyzdys: LSS. 125 kuopa pernai turėjo 3 narius, dabar gi jau turi 32 narius, na, ar išdrįsite jus tamsos apukai — socializmo priešai sakyti, kad socializmas svajonė? Pamatė darbo žmonės, kad socialistų partija yra darbininkų vienatinė partija, pradeda atsibusti iš letargos miego ir jau sako: gana tupėti po juodu tamsos sparnu. Stoją į eiles ko votojų už laisvę ir geresnę ateitį, norėdami pasiliuosuoti iš dabartinės alginės vergijos ir įgyti žmogaus tiesas.

Socialistų partija yra idėja ateities, kuri suteiks žmonijai laisvę, gerovę ir brolišką meilę... Kapitalizmas paseno, atgyveno savo dienas ir netinka jau šiai kulturingai kartai, užleisdamas poziciją socializmui. Vietiniai

socialistai deda savo pastangas, del apšviesto savo draugų darbininkų, varo propagandą, kur tik galima, kad parodžius darbo žmonėms kelią į ateities laisvę, brolybę ir lygybę.

Nors jie ir sutinka savo tiesioj kelionėj erškėčius, bet jie eina drąsiai priekyn. Vietos kun. Z. su gauja čebatlaizų ir tautininkai su dolerinėm idėjom stabdo mus, bet jų darbas veltui. Kun. Z. užsimano kartais išvadint "ciciliukais", "šėtonais" ir kitais kunigiškais žodžiais, tik nelaimė, kad jo balsas lyginai margio mėnesienoj...

Per vasaros sezoną net jau nusibodo žmonėms tie pašėpinių draugysčių rengiami piknikai su visokiais "bizniais". Socialistai, kaipo laisvės sunų, pasistengė suteikt publikai ką nors geresni, ir štai 125 kp. LSS. surengė prakalbas žaliame sode (jį pavadino Gamtos svetaine), 23 d. rugpjūčio š. m. kalbėjo P. Galskis iš Chicagos, publikos atsilankė keletas šimtų, klausėsi prakalbos, o pakiau linksmi žaidė.

Surengė ir Raudonosios Savaitės prakalbas 12 d. rugs. š. m. Kalbėtojai taipgi buvo iš Chicagos, drg. Vasiliauskas ir drg. Sidaravičia, nuosekliai atvaizdino karę ir vargus darbo liaudies. Taipgi deklamavo du jaunikačiai ir viena panelė. Publikos buvo pilna svetainė, ramiai užsilakė; prie kuopos prisirašė 9 nauji nariai. Kuopa išdalino 100 egz. raudonojo "Kovos", numerio svečiams, taipgi vienas draugas, P. Sprindis prisitraukė už \$1.00 raud. "Kovos" num. ir taipgi išdalino publikai.

Malonus buvo įspudis, kada buvo kiekvieno rankoje raudonas "Kovos" numeris — tai brangus žiupsnelis apšvietos. Vietinis pirmieškos literaturos agentas Menas pardavinėjo "Naujienas" ir kitokią literatūrą, taipgi ir užrašinėjo "Kovą", "Naujienas" ir kitus laikraščius. Publika liko užganėdinta ir su simpatija link socialistų, nes prakalbos labai patiko.

Apolinaras.

BRADDOCK, PA.

Ir mes čionai, nors da menkos mūsų spēkos, raudonosios savaitės laiku atlikome sulyg savo išgalės naudingą darbą. Nors katalikai visai mus persekioja ir niekina, mes socialistų kuopelė veikiamė kaip galime socializmo idėjos praplatinimui. Gaila, kad permažai partraukėme raudonojo "Kovos" numreio. Mat, nesitikėjom, kad "Kova" išeis taip puiki, manėme, kad negalėsime išplatinti. Bet dabar pasirodė labai permaža. Man pačiam teko aplanakyti daugelį lietuviškų grintelių ir gauti 10 naujų socialistiškams laikraščiams skaitytojų: "Kovai" 6, "Naujienoms" 3, "Laisvei" 1. Beabejo, dabar turėsime daugiau pritarėjų ir darbas eis sparčiau.

Rugsėjo 20 d. šoko į upę Antanas Gailys, apie 30 metų amžiaus nevedęs vyras, ir prigirė. Velionis paėjo iš Kauno gub. Buvo geras katalikas, Nusizudymo priežastis, sako, buvo girtuoklystė. Kiti sako, kad fanatizmas sumaišė jam protą. Galimas daiktas, kad tas ir privėdė prie taip liudno likimo.

Kadangi buvo nariu Petro ir Povilo draugystės, tai su bažnytinėms ceremonijoms likosi palaidotas. Ir fanatikai nieko nesako, kad gerą kataliką kibšas nuėjo, jie tik socialistus moka šmeizti ir niekinti.

J. Urbonas.

PITSTON, PA.

20 d. rugsėjo Pittstono lietuviai sulig SLA. 7 kp. iniciatyvos surengė milžiniškas prakalbas, kad prisirengti prie Visuotino Amerikos Lietuvių Politiko seimo. Kalbėjo Šliupas ir Živatkauskas. Buvo kviestas kalbėti ir adv. Lopeta, bet kun.

Kasakačio užprašytas visai neatėjo nei į svetainę. Tasai Romiškas agentas atsižymėjo jau ir tuom, kad suareštavo prakalbų plakatų dalintojus; vienas jų A. Slavinskas net buvo bažnyčios kolektojus ir jį policinanas nuvedė į stotį paėmęs iš bažnyčios. Nors tie plakatai buvo užgriebti da prieš, dalinimą, bet Slavinsko vedimas iš bažnyčios ir džėla, sutraukė didžiausias žmonių minias, kad jau ir į Ruko svetainę netilpo. Žmonės turėjo progą iš to atsitikimo pažinti, kuo yra tas kunigėlis. Kalbėtojai taipgi nepatingėjo jiems paaiškinti. Šliupas jau šį kartą į vietą bjaurioti socialistus — pagyrė.

Po areštavimui sugrįžęs Slavinskas trenkė karzinką kunigui į akis garsiai sušuko: "Tegave perkunas su tavo bažnyčia, aš tau jau daugiau netarnausiu". Tai buvo netikėtas smugis ir, be abejonės, skaitlius parapijonų sumazės, o pirmievių spēkos padidės. Tankiai žmogus kenčia iki jo akis kas nors atidarė. Tačiau šiam atsitikime ir kunigėlis patsai žmonėms akis atidarė.

Na, juk nieko be priežasties! Socialistas.

MAS Į PLAČIĄ LIETUVIŠ- ANSONIEČIŲ ATSIŠAUKI- KĄ VISUOMENĘ.

Kadangi jau kelintas mėnesis kaip sutvėrėm "Ansonijos Lietuvių Šviesos Knygną", bet šio laiko darbų sumažėjimas trukdo mūsų taip naudingą ir vietos lietuviams reikalingą užnamymą. Tad mes susirinkime, įvykusiame rugpjūčio 30 d., š. m., nutarėm atsišaukti į "Plačią Lietuviską Visuomenę", kaip tai: į knygu ir laikraščių išleistuves, taip-pat geros valios žmones, kurie supranta mūsų užnamymo naudingumą, kad teiktumėtės prisidėt prie mūsų viršminėto Knygyno, kas laikraščiais, knygomis, ar gerais patarimais ir tt. Nes kaip žinoma visuomet pradžia reikalauja daug darbo ir iškaščių. Viršminėto Knygyno užduotis bus skelsti šviesą tarp lietuvių, lavintis dailėje, kaip tai: lošime teatrų, surengime koncertų, prakalbų, diskusijų ir tt. Bet kas svarbiausia, tai pratinti jaunimą prie gražaus pasielgimo, mokslo ir apšvietos.

Į šį knygną yra priimami be skirtumo pažvalgy lyties ir amžiaus lietuviai. Tad kiekvienos protaujancios ypatos užduocia yra paremti šį knygną. Kiekvieno aukutojo vardas ir auka bus užrašyta į tam-tikras knygas, kurios bus užlaikytos pakol šis knygnas gyvuos.

Tad dar kartą paantrinam. Gerbiamieji vienučiai, prisidėkit kuomi nors prie mūsų Ansonijos Lietuvių Šviesos Knygyno, o mes busim didei dėkingi aukutojams.

Su visokiais susinesimais meldžiam kreiptis sekančiu knygniaus adresu:

S. Tiškevičius, 26 Jersey St., Ansonia, Conn. Šio dalyko teisingumą liudija įgaliotoji A. L. Š. Knygyno Komisija:

- J. Mockaitis,
- A. Jakštys,
- J. Bieliauskas,
- P. Ragaišis,
- Walter Ulles.

Šį atsišaukimą meldžiam visų laikraščių perspaudzinti.

GARBINGAS AČIU!

LSS. 125 kuopa išreiskia širdingiausių ačių literaturos aukutojams. Draugai atjautė socializmo idėją ir paaukavo po keletą egzempliorių knygu steigiamam kuopos knygnui. Aukavo šie draugai: J. K. Berbylas 25 egz., A. M. Menas 15 egz., J. Saukauskas 16 egz. ir J. Uktveris 23 egz.

Garbė jums už tai, draugai; atlikot puikiausį darbą.

LSS. 125 kp. sekretorius A. M. Kybart.

Kur Gėda?

"Kovos" N 37 V. R. Delianis, besigindamas nuo kunigų užpuolimo, labai daug prikalba apie žmoniškumą, teisingystę, moralėkumą ir t. p.

LSS. 14 kp. nemažai nusistebėjo pamačiusi V. R. Delianį "bendradarbiaujant" "Kovoj".

Ar gi jau p. Deliani užmiršai, kaip praėjusią žiemą atvažiavęs Baltimorėn, per tris vakarus savo "misijų", begėdiškai šmeizei socialistus, užmesdamas jiems net tokią šlykščią dėmę, kaip kad suvogimas revoliucijai sudėty aukų, visai neduodamas socialistams balso pasiteisinti.

Ar sveikas žmoniškiau pasielgei už tamistą apšmeizčius kunigus?

Mat, Delianio "misijų" kaipo atsivertusio paklydėlio kunigo, rinkosi klausytis tamsūs elementas, Delianis gi, žinodamas, kad savo klausytojams geriausiai patiks išniekindamas socialistus ir tuomi gaus daugiau kolekto; tą ir darė.

Dabar gi, kada Delianį užpuola tokie pat begėdžiai, kaip ir jis pats, jis nesidrovė kreiptis prie tų, kuriuos su pasididžiumu apdrabstė purvais. Mums neapeina juodosios armijos reikalai, nei jų nudėvėta garbė, bet mums nesmagu darosi žinant, kad gana tankiai mūsų draugų balsas neranda vietos mus trisus užlaikomam organe tada, kada mus organizacijos moralėskasai razbaininkas užima net kelias spalatas, gynomui savo "garbės" ir reklamavimui darbininkus mulkinančio biznio.

Linkėtina, kad drg. redaktorius atydziai daboty jam pavestą mūs organą, ir neįleistų visokiems Delianiams jį bjaurioti. Į Delianį mes žiurim, kaipo į pasalingą savo klesinį priešą, kuris daug pavojingesis už tuos, kurie kandžioja mus atvirai.

LSS. 14 kp. įgaliotoji kom. V. Stankevičius, P. Gleveckas, A. Janulaitis.

PASIAIŠKINIMAS

"Kovos" raudonamjam numerj drg. M. M. Plepys aprašydams Norwood'o socialistų pikniką naudai VI rajono, kaltina 17 kp. LSS., buk ši tyčia surengus Montelloj pikniką, kad tuomi kenkti VI rajono rengiamajam piknikui. Kiek kalta tame 17 kp. LSS. spręskite iš šio: 1) VI rajono valdyba nedavė paaiškinimo iš laiko apie rengiamą jųjų pikniką, tik už dviejų savaičių prieš apgarsino laikraščiuose, tada, kada jau 17 kp. buvo nutarta rengti piknikas, išrinkti darbininkai ir padaryta keletas dolerių iškaščių.

2) Montelloj, kur gyvuoja 17 kp. yra įstaiga vadinama "Santaika" (ten priklauso ir 17 kp.), kuri nustato dienas draugysčių parengimams. Del 17 kp. pikniko diena paskirta da balandžio mėn. Jeigu 17 kp. būtų atsiskiusi rengti paskirtoje dienoj, tai kitos negauna, tose dienose, kurios yra paskirtos draugystei rengti kas-nors, o draugija nerengia, tada tą dieną užima Liaudies Namas sau ir kitos dienos "Santaika" neduoda. 3) Iš Montello į Norwood'ą kelionės lėšos ten ir atgal apie 90c, taigi nėra jau taip arti, kad galėtų užtenkti, antra rengėjams reikėjo pasitikėt daugiau savo miestelio žmonėms, o ne kitų miestų: kitas miestas kiti ir reikalai. Na, daleiskime, tegu 17 kp. but nerengus pikniko, ar daug monteliečių būtų nuvykę? Daugiausiai 10 ypatų, pelno — \$3.00, tuom tarpu 17 kp. būtų turėjus nuostolių arti \$15.00 (nes tiek uždirbo ant pikniko).

Klausimas: kodėl drg. M. M. Plepys kaltina tik 17 kp., o kitų 20 rajono kuopų ne? Juk kitos kuopos nieko nerengė ir ant rajono pikniko nebuvo... Ant 17 kp. pikniko irgi iš kitur niekas neatsilanko. J. Vireliunas.

Sajungos Reikalai.

PRIE LSS. REFERENDUMO No. III.

Prie ref. II (žr. "Kovos" No. 33) 27 kuopa padavė sekantį pataisymą: Kad LSS namo pirkimo pradžiai pinigus, vieton surinkti su pagelba maršuto, kaip įnešime pasakya, kiekviena LSS. kuopa iš savo izdo paskirtų bent po \$5.00. Jeigu gi kuri kuopa savo izde neturi nei \$10.00 ir jei būtų perskriauda minimą sumą skirti, tai kad už tuos \$5.00 tokiai kuopai administracija išduoty \$5.00 vertės knygu.

Jeigu iki paskirtai datai (Oct. 17) bent viena kuopa šį įnešimą parems, tai dalykas eis LSS. referendumui kartu su originalis-kuoju įnešimu. Kuopos savo paremimus malonės siųsti LSS. sekretoriui.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

REIKALE 154 KUOPOS IR DRG. VASNELIO TREČIŲJU TEISMO.

Pagal trečiųjų teismo nutarimą, tilpusj "Kovos" No. 39, drg. Vasnelis LSS. sekretoriui praneša, jogei jisai, jeigu buvo ka neteisingai ant 154 kuopos draugų šnekėjęs, atšaukia. Tokiu budu LSS. sekretoriaus pranešimas ("Kovos" No. 35) link 154 kp. kivirčų su drg. Vasneliu nustoja savo vertės.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

VEIK. KOM. REFERENDUMAS No. 16.

Įnešimas: Balandžio mėnesyje šių metų mes apsverstė T. K. K-jos darbą, ir padavė LSS. referendumui įnešimą reikale apmokėjimo Turtų Kontr. Komisijai už jos darbą. Bet mūsų įnešimas likosi neparemtu — nupuolė. Įnešimui nupuolus, mes be užmokesčio negalime išrinkti T. K. K-jos, kuri atliktų darbą, kaip maž-daug konstitucija reikalauja. Delei to mes LSS. 1-ma kuopa, nenorėdami palikti Sąjungą be T. K. K-jos, savo susirinkime laikytame rugpjūčio 2 d., š. m., vienbalsiai nutarėm paduoti LSS. Pildomamjam Kom. sekantį įnešimą:

"Kad Turtų Komisijos nariams būtų mokama po \$10.00 metinės algos ir vazinėjimo išlaidos. Bet jeigu kuris-nors iš komisijos narių nedalyvautų viename ar daugiau posėdžių, tokiam atrokuoti iš algos tiek, kiek proporcionališkai išeina už kiekvieną susirinkimą laike metų laiko.

Šis įnešimas buvo pasiūstas Pild. Kom., bet, kad Pild. Kom. buvo nekompetentiškas nuspręsti, įnešimas pasiūsta Veik. Komitetui.

Šis Veik. Kom. Referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalino šiaip:

- Už įnešimą: II Raj. — J. V. Grinius, III Raj. — J. Brazauskas, III Raj. — F. K. Vabalas, IV Raj. — K. Liutkus, IV Raj. — C. A. Herman, VI Raj. — N. Januška, VI Raj. — J. P. Raulinaitis, VI Raj. — S. V. Bakanauskas, VI Raj. — J. A. Bekampis, VII Raj. — A. Valinčius, VIII Raj. — J. Mickevičius, X Raj. — V. J. Raudonius, XI Raj. — A. M. Metelionis, XI Raj. — K. S. Urbaitis, Prieš įnešimą: II Raj. — J. M. Jasiulevičius. Tokiu budu šis V. Kom. ref. įvyksta 15 balsų už įnešimą, prieš 1, du atsisako balsuoti. Tai yra, kad Turtų Kontrolės Komisija būtų apmokama.

V. Kom. narių nuomonės: Y. Vabalas: Įnešime nematyt T. K. K. narių reikalavimo algos, nors T. K. K. egzistuoja. Įnešimas lyg ir stengiasi perstatyti, kad tik viena 1 kp. renka T. K. K. ją, kas išrodo kalbėjimu už ki-

tas kuopas. Matant šiuos neištkumus ir neesant S-gos konstitucijos pagr., kuris leisty Veik. Kom. skirti kam-nors algas, negaliu pritarti šiam įnešimui, nors ypatingai neesiu priešingas užnamytai T. K. K. algai.

J. M. Jasiulevičius.

Kadangi šis įnešimas rišasi su Sąjungos finansais, tad aš jaučiuosi nekompetentišku spręsti šį dalyką. Mano nuomone pavesti šį dalyką Sąjungos Suvažiavimui, kuris, rodos, neuzilgo turės įvykti. Jeigu Sąjungos suvažiavimas neįvyktų, tuomet šį įnešimą Veik. Kom. turėtų pavesti Sąjungos narių nuobalsavimui.

K. S. Urbaitis:

Pagal Konstitucijos nurodytas užduotis, T. K. Kom. alga yra reikalinga, jeigu kelionės kaštai neperdidžiausi.

N. Januška:

Mes dirbame del labo Sąjungos tolei, kolei neesame pavargę, ir nepriverstinas darbas.

Kur priverstinas darbas ir pasidaro kelionės išlaidos mes turime jiems apmokėti. Nes jeigu mes nuo to atsisakytume, mes netektume T. K. K., kuri atlieka gana didelį darbą.

S. V. Bakanauskas ir A. M. Metelionis:

Imdamas atydon, kad T. K. Kom. turi nemažai darbo, ir kadangi jį tą urėdą reikalingos atsakančios ypatos, tad pasirodo, kad nieks iš draugų dykai neapsiims. Todelei turi but apmokama.

A. Valinčius:

Pasiremiant tuo, jogei apmokami geriau atliks savo užduoty, ir galima bus tinkamesnius išrinkti, nes, juk negalima visko reikalauti už dyką.

Veik. Kom. Sekr. L. S. Kupčinskis, LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

AUKOS

AUKOS POL. KANKINIAMS.

Hudson, Mass. Vestuvėse drg. J. Sadauso su M. Kazinkoniute 17 d. rugpjūčio suaukauta politikos kankiniams \$5.00, o bylai su Stankum \$2.00. Išviso \$7.00. Aukavo: S. Delnikaitis, J. Sadauskas, O. Girdusiuė, J. Navičionis, M. Lakštutis, A. Jocis ir M. Malašauskas po 50c; V. Marinavičius, J. Malašauskas, J. Augstolis, St. Lakštutienė, R. Matikienė, J. Šiauškauskas, M. Kazlauskas, J. Kazlauskas, P. Jonikas, Ig. Makarevičius, J. Banickas, J. Sadauskas, M. Kazinkoniute po 25c. Viso \$6.75. Smulkųjų aukų 25c, viso pasidaro \$7.00. A. Jocis Pinigai priimti. Adm.

LSS. 100 kuopa, Duquesne, Pa. suaukavo drg. J. Žigaitis pašelpai \$3.25. Aukavo: Iš kp izdo — \$1.00; K. Lydeka, K. Gudas, J. Dambrauskas, V. Preikšas, J. Gudas, M. Butkus po 25 c; P. Abraitis 50c; F. Sankauskas, J. Kripinskas po 10c; M. Greičius 5c. Visi \$3.25. Konst. Lydeka. Pinigai gauta. Adm.

Nuo Administracijos

Mieli draugai! Mus Raudonoji savaitė ir praeitas mėnesis išmušė iš vėžių daugumo darbo delei, administracija atsiliko su visais dalykais. Todėl, kurie negaunate ilgiau atsakymo, bilų pakvitavimo ar knygu, malonėkite nevadinti mus "tinginiais", "apsileidėliais" ir panašiais titulais, nes tuom administraciją varote iš kantrybės ir atimate energiją, kuomet mes dirbame po 10 val. į dieną.

Kuopos, atsilgykite už spaudos darbus ir Raudonajį "Kovos" numerį.

Kuopy Susirinkimai.

LSS X RAJONO MARSRU-TAS PRASIDĖS SPALIO MĖNESYJE, NUO 4-TOS IKI 27 D.

- Kalbės Jonas Perkunas šiose vietose:
- Spalio 4 ir 5 d. Dorrisville, Ill.
  - 6 d. Johnston City, Ill.
  - 7 d. Herrin, Ill.
  - 8 d. Frankford, Ill.
  - 9 d. Benton, Ill.
  - 10 d. Maryville, Ill.
  - 11 d. Collinsville, Ill.
  - 13 d. St. Louis, Mo.
  - 14 d. E. St. Louis, Ill.
  - 15 d. Livingston, Ill.
  - 16 d. Divernon, Ill.
  - 17 d. Auburn, Ill.
  - 18 d. Springfield, Ill.
  - 20 d. Benld, Ill.
  - 21 d. Georgetown, Ill.
  - 22 d. Westville, Ill.
  - 23 d. Spring Valley, Ill.
  - 24 d. Kewanee, Ill.
  - 25 d. Moline, Ill.
  - 26 d. Cherry, Ill.
  - 27 d. Rockford, Ill.

Visi šių miestelių ir apelin-kės lietuviai ateikite pasiklau-syt šių prakalbų.

X Raj. Ag. Kom. rašt.
M. Dundulienė.

DIDELĖS PRAKALBOS.

Surenngtos LSS. 190 kp. Kalbės drg. J. Perkunas. Atsibus 9 d. spalio. Prasidės 7 val. vak., Kunskio ir Povilaicio svetainėje, West City, Benton, Ill. Tai-gi meldži draugų ir draugių atsilankyti kuoskaitlingiausiai, taipgi ir apelinikių miestelių prašome atsilankyti.

Komitetas.

PRANEŠIMAS.

LSS. 83 kp. mėnesinis susi-rinkimas atsibus pirmą nedė-lienį spalio mėn., t. y. 4 d. spalio (october), 27 Hudson Ave. Prasidės 10 val. iš ryto. Visi kuopos nariai turit pribut, nes turim daug svarbių daly-kų aptart. Taipgi katrie skolin-gi, privalot užsimokėti į centrą. J. Repečka.

WATERBURY, CONN.

LSS. 34 kp. mitingas atsibus kiekvieną mėnesį po pirmam pirmą panedėlį ir kas trečią utarninką po pirmam, svetainėje po No. 103 Green St., todėl draugai ir draugės malonėkite atsilankyti. Sus. sekr. J. Sar-kauskas.

LSS. 197 KP. DRAUGAMS.

Gerbiami draugai! Labai rei-kia apgailestaut, kad taip mažai mūsų kuopos draugai rupinasi savo kuopos, o sykiu ir Sąjun-gos labu. Labai reikia apgaile-ti, kad j šaukiamus susirinkimus iš 30 kuopoj priklausantių nari-ų ateina tiktai 7 draugai. Anasyk buvo blankos, gautos nuo LSS. Sekretoriaus, kurio-se buvo reikalauta, kad būtų sušauktas extra susirinkimas, jeigu tuo tarpu nėra paprasto susirinkimo. Pildydamas pareigas

aš ir sušaukiau, bet atėjo j mi-tiną tik 5 draugai, ir iš tų 3 tuojaus išėjo lauk. Na ir ką ga-lima veikt su tiek draugų. Draugai, susimildami lankyki-tės skaitlingiau j susirinkimus. Dabar bus susirinkimas 4 d. spalio (october) 2 val. po piet., po num. 10 Show St., ir kurie skolingi esat, malonėkit užsi-mokėti, nes kitaip turės but sulaikyta "Kovą".

Prot. sekr. A. Savičiūnas.

"KOVOS" AGENTAI.

- CHICAGO, ILL.**
A. Jodelis, 818 W. 18th St.
- CICERO, ILL.**
W. J. Butwell, 1331 So. 50th Av.
- CHICAGO, ILL.**
P. Vaitekunas, 827 W. 33rd Pl.
- HARTFORD, CONN.**
A. Kiškunas, 88 Chartervak Av.
- PITTSBURGH, PA.**
J. T. Jankauskas, 399 So. Main St.
- BROOKLYN, N. Y.**
J. Digrys, 252 Berry St.
- RACINE, WIS.**
P. Vicinas, 1230 Michigan St.
- DORRISVILLE, ILL.**
A. Lietuvnikas, P. O. Box 135.
- ROCHESTER, N. Y.**
J. Stančikas, 89 Joiner St.
- BALTIMORE, MD.**
K. J. Geležė, 113 Scott St.
- SCHENANDOAH, PA.**
L. Joneikis, 895 W. Coal St.
- ST. LOUIS, MO.**
R. Gzell, National University.
- WALLINGROD, CONN.**
V. T. Jokymas, 71 William St.
- NEW BRITAIN, CONN.**
J. Danaitis, 483 Main St.
- MERIDEN, CONN.**
A. Žilinskas.
- BROCKTON, MASS.**
J. Ustupas, 303 N. Main St.
- RACINE, WIS.**
Joe. Miniot, 1011 Marquette St.
- SCRANTON, PA.**
S. P. Sonas, 1527 Ross Av.
- PHILADELPHIA, PA.**
V. Patalavičius, 324 N. 2nd St.
- SCRANTON, PA.**
J. Petrikis, 1540 Ross Av.
- WORCESTER, MASS.**
P. Dedinas, 5 Diamond St.
- Montello, Mass.
Kl. J. Navickas, 31 Ames St.
- BALTIMORE, MD.**
P. Glaveckas, 873 Hollins St.
- WILKES BARRE, PA.**
J. W. Kasperavičius, 190 Popular St.
- CONNERTON, PA.**
K. Kucavičia, P. O. Box 51
- "KOVOS" AGENTAI.**
- DETROIT, MICH.**
J. E. Vasaitis, 86 - 30th St.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas. prigulintis prie Lietuvos Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslo skleisti ir skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėliško ir daug pasišven-timo reikalaujančio darbo.

Skleisti socializmo idėją galima įvairiais būdais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet «K O V A» — drašiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki progą. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras *Prenumeratos Kortas*. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1.00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu būdu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «K O V A» siunčiama šešias savaites.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų cocijalistiškos organizacijos. Tai todėl gi ir mēs negalime panašiai dar-tyti! Toks darbas atneš daug naudos Lietuvos Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidaruoti. Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti *Prenumeratos Kortas* ir progai pasitaikius, parduoti ir platinti «K O V A», o sykiu ir socializmo idėją.

"K O V A", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"KOVOS" ADMINISTRACIJOJ

Galima tuojau užsiprenu-meruoti šiuos žemiau su-rašytus lietuvių laikraš-čius. Juk beveik visi są-jungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisa-kykit juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jys gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:

- "RANKPELNIŠ"**
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1.50
Išcina Škotijoj.
- "LAISVĖ"**
Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išcina Brooklyn, N. Y.
- "KELEIVIS"**
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išcina S. Boston, Mass.
- "NAUJIENOS"**
Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išcina Chicago, Ill.
- "DILGELES"**
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1.00
Išcina Pittsburgh, Pa.
- "LIETUVIŲ ŽUR-NALAS"**
Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išcina Chicago, Ill.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit mi-nėtus laikraščius, užsa-kymus visuomet siūskite

"KOVAI",
1815 E. Moyamensing Av.
PHILADELPHIA, PA.

Peacock, Michigan.

Pigiai pasiduoda farma.

160 akierių, visa lygi, aptverta geriausioms tvoroms, pintoms ir perpus pertverta, žemė derlingiausia iš visų lietuviškų farmų. Už visus geriausius javus užaugina. Yra 50 akierių aremos derlingos dirvos, yra 15 akierių dobių, kur gauņu po 3 tonus šieno nuo akerio; o tvartai geri, malevoti; triučių rastiniai kra-jevi; sulinus 100 pėdų gilus, geriausias vanduo. Telefonas ing namus įvestas kaštavo \$150. Sodas jaunas iš 220 medžių: 10 višnių, 8 grui-šės, 6 slyvos, o kiti geriausio gatunko obelys, jau pradėjo vesti vaisių; yra puikiausiai prižiurimas sodas. Parduodu su visu pora ar-klų, vertės \$500, pora karvių, pora telyčių, vertės \$200; 11 kiaulių, ver-tės \$180; 10 avių, vertės \$75, ge-riausios veislinės avys; apie 100 viš-tų. Visi padarai ir mašinos naujos, mažai vartotos; du vežimai, vienas lengvas, vienas sunkesnis su box-ais, bugiai, šlajos geriausio gatun-ko; gražios rogės del pasivažinėji-mo. Pakinkymai geriausi. Mašina sėjama, mašina bulvių sodinama, mašina kornų sodinama, mašina šieno pjaujama, mašina griebama, du drapakai, viens vieno arkljo, ki-tas dviejų arklų. Du plugai, akėčios springsinės, mašina velenų pjaus-toma, gesalino indžinas, su ku-riom gali malkas pjauti, akselį pjauti, vandenį pumpuoti, viskas su juom galima daryti. Pieno skirria-ma mašina, Separatorius, ir viso-kios smulkmenos: šakės grėbliai, kirviai, lopetos, kalviškos ir stali-o-riškos tūlšys. Rugių, avių pakul-tų didelis kugis šiaudų, didelis ku-gis šieno ir tvartas pilnas šieno, užteks sau ir parduoti galima bus. 15 akierių laukas kornų, kur galybė kornų galima bus parduoti. 6 akie-riai binzų, geriausi į visą Ameriką, kur šimtą labai brangų ir kur galima bus pakulti j du šimtus bu-šelių. Bulvių yra 60 bušelių pasod-inta, kur galima bus gauti j 1000 bušelių. Visą sykiu parduodu už \$6000 dolerių. Tuoj įmokėti tik \$2000, o likusių palauksiu per šešis metus liako ir lentų pridėtu 10,000 pėdų del didelio tvarto pušinių ir balkius tvartui. Turiu viską parduoti j mėnesį laiko ir išeiti ant savo didžiosios farmos j Scottville Mich., kuri randasi tik už 18 mylių nuo šitos farmos. Norinti pirkti, atva-žiukite stačiai j Peacock, aš gy-venu ant tos farmos, kur parduoti turiu. Jei toji netiktų, tokia pigi, kur kaip ir uždyką atiduodama, tai aš turiu kelias apie Seattville ant pardavimo. Laimė laukia iš jusų vieno. Atvažiuokite ir imkit šian farmą, o tapsite laimingi. Tos far-mos adresas,

ANTON KIEDIS,
Peacock, Michigan.

Lietuviai Atsibuskite!

Dabar laikas mokintis angliškos kalbos. Neužmirškite at-veiviai, kad jys randatės šitoj šalyj. Kiek išmoksit kalbėti, ant tiek atsirastite geresniam padėjime: gausite geresnį dar-bą, vartodami angly kalbą ir kodėl neatsiekti to? Mes var-tojame geriausią metodą, kad j trumpą laiką kiekvieną ateivį išmokiname angliškai.

Mokiname visko: knygdvestės, valdiškos tarnystės ir pri- rengiami prie kolegijos.

Dienos ar vakaro kursai tris kartus j savaitę.

Mokestis pricinamiausia ir gvarantuotas užsiganėdijimas. Neiekvok savo laiko nežinioj. Kreipkis ypatingai, ar laišku šiuom adresu:

PHILADELPHIA PREPARATORY SCHOOL
510 Spruce St., Philadelphia, Pa.
Chas. A. Jaffe, principališkas, -M. E. Papayowker, Busi-ness Mgr.

Mokykla Angliškos Kalbos

Mokina dienomis ir vakarais, kurie negali lankyties j mo-kyklą ypatingai, mokina per laiškus (korespondenciją). Del platesnių žinių rašykite pas

WAITCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

MOKINKITES SA VO NAMUOSE

Greitas ir visiems pricinamas mokinimosi budas yra mo-kintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal mūsų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą aritmetiką liuosose nuo darbo valandose. Iš-kaščiai stebėtinai maži.

Jei nori žinoti, kaip greitu laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaikšninimą dykai. Adresuok:

LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĖ MOKYKLA
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

VISIEMS NAUDINGA

Kišieninis Atlasas viso pasau-lio arba žemlapinė knygelė, praėjusio dešimtmečio išlei-dimas, kuri turi 499 pusl., di-dumo 3½x5½. Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo gelezinkelius, vande-nis ir kalnus; Suvienytų Val-stijų steitus, teritorijas ir kiek steite miestų ir kiek gy-ventojų steite ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pa-saulio miestų. Kaina 75c.

Skurinis diržas apsaugoji-mo pinigam, su septyniais ki-šeniais, j kuriuos galima sky-rium išdėti pinigus: popierinius, auksinius, sidabrinus, varinius ir visokius smulkius; labai naudingas tiems, kurie prie savęs pinigų laiko ir bi-jo, kad padėti j banką ne su-bankrutytų. Apsijuosus juo-mi, nieks negali žinoti ar tu-ri pinigų prie savęs, ar ne. Reikalaudami jo reikia ir pi-nigus prisiusti Registravotoj gromatoj arba Money Order. Kaina \$3.00 (25—15x)

Gaunama pas:
M. M. DOVIDAITI
501 So. Heald and B Sts.
Wilmington, Del.

Automatiska Yla.

Visiems naudinga Yla, kuri siuva kaip mašina. Ga-lima siuti viską, kas tik papuola j rankas: Pškes, Čeverykus, Čeverykams padus, Balnus, Sautuvam makš-tis, Automobiliam ir Karietom viršus, visokias sė-dynes, Maišus iš storiusių audimų, Karpetus, Ar-kliam gunes ir tt. Kiekvienam siuvėjui ar siuvėjai Yla labai paranki prie visokio šiuvinio, labiausia Rymoriam ir Šiaučiam. Prie jos yra dvi adatos, rak-telis ir špulaitė drotos skurai siuti. Audimo siu-vinius galima bile siulu siuti. Extra drotos matkelis 10c, špulaitė 10c, adatos: riesta 10c, tiesi plona 15c, stora 15c. Ši Yla su setu adatų kainuoja \$1.00; reikalaujanti gauna paaikšninimą. Pinigus turi pri-siusti iškalno Money Order arba registravotose grom-atose.

VISIEMS NAUDINGAS skurinis diržas apsaugo-jimui pinigam, su septyniais kišeniais, j kuriuos ga-lima skyrium įsidėti pinigus: popierinius, auksinius, sidabrinus, varinius ir visokius smulkius; labai naudingas tiems, kurie prie savęs pinigų laiko ir bi-jo, kad padėti j banką ne subankrutytų. Apsijuosus juo-mi, nieks negali žinoti ar turi pinigų prie savęs, ar ne. Reikalaudami jo reikia ir pinigus prisiusti Re-gistravotoj gromatoj arba Money Order. Kaina \$3.00. Viskas gaunama pas:

M. M. DOVIDAITI
501 So. Heald and B Sta., Wilmington, Del.

Nusipirk šias knygas

GYVENIMO BANGA. Puikiai aprašo kovą tarp darbininkų ir kapitalistų, streikus, muštynes ir tt., 48 pusl. Kaina 15c

PASLAPTIS. Talpina savyje daugybę monologų, dialogų, ko-mediją "Viduj Klebonijos" ir gražias deklamacijas. Knygelė labai paranki įsidėti j kišenių. 44 pusl. Kaina 15c

REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Puikūs skaitymai apie revoliuciją Lietuvoje. Paveiksiai parodo, kaip revoliucionieriai išvagia kalinius. 48 pusl. Kaina 15c

Kas nusipirks šias visas tris knygeles, tas turės daug gražių skaitymų, o kaštuos tik 45 centai.

Reikalaukite "Kovos" ir kitose redakcijose.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Phillip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Pristimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 8 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškal ir lenkiškai.

The Philadelphia Medical Clinic

GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ
OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki
4 val. po pietų.

Šventadieniai nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų.
Vakarais Utarninke ir Pėnyčioj nuo 6 iki 8. po
šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.

Patarimai ir knyga "Daktaras" dykai.

PIRKIT GVARANTUOTA PIJANA.

Toki, ką dvigubai gvarantuoti Wellington pijanai.

Su gerai nustatytais balsais ir
ilgai laiko. The Cable Compa-
ny, didžiausia pasaulyje išdir-
bėja pijanų ir taip vadinamų
"Inner-Player" pijanų, juos pa-
dirba ir ant rašto užgvarantu-
ja kiekvieną. Mės taip pat iš-
duodame gvarantavimą su kiek-
vienu Wellington pijanu.

Jų kaina labai prieinama ir parduodami ant labai
lengvų mėnesinių išmokėsių.

THE PATTON PIANO COMPANY,
718 N. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

"Amerikos Lietuvis"

Naujas, bepartynės pakraipos, žinių, politikos, mokslo ir dailės
savaitinis laikraštis. Talpina daugybę žinių ir šep naudingų
pasiskaitymų. Išėina ketvirtadieniai Worcester, Mass.

Kaina metams tik \$1.50, pusei metų 75 centai.

Vieną nummarį pažūrėti sučiame už dyką.

RAŠANT MELDŽIAME PADUOTI AIŠKIUS ADRESUS.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, WORCESTER, MASS.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas
tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu,
nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas
grūdų išsunka. Mės užlaikome Vodką importuotą ir
Vodką čionai išdirbtą.

Mės išdirbame Vodką iš čystų grūdų ir tokiais pat
aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.

Čių mūsų veiklumui mės parduodame už labai nu-
žemintą prekę. Jūs galite gauti Vodkos importuotos ir
Vodkos čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos
ir importuotos degtinės, vynų ir saldzių gėrimų.

Alus bonkutėmis ir bačkomis.

J. CARTUN

491-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS
SU GAIDOMIS.

Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Jovaro,
Rėk., Sparnaičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės,
Ažuolaičio, iš Gorkio, Zinginio, J. Mėmelės ir
Šiaulėnšio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompo-
zitoriaus P. MIKO.

Trimitė yra sekančios dainos su gaidomis:
Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano lai-
vas, Ankstybas paukštėlis, Gedulių giesmė bei
maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbinin-
kų, Kalinio daina, Internacionals, Marselietė,
Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revo-
liucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant ba-
rikadų.

Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pir-
mutinė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvi-
o, kuriam randasi pijanas; taip sakant, kiekvie-
noj inteligentiškoj šeimynoj. Taipgi Trimitas
privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuo-
savybėj, o ypač pas choro vedėj.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, ne-
apdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Knygos Gaunamos "Kovos" knygyne.

1. AMERIKOS LIETUVIŲ KALENDORIUS. Su daugybe pa-
veikslėlių, naudingų straipsnių, gražių apysakėlių ir šiaip gerų raštų.
Sutaisė ir išleido Jonas Ilgaudas. Chicago, Ill., 1912, pusl. 96 ..... 25c
2. APIE KONSTITUCIJĄ. Parašė Ferd. Lassale. Versta iš vokiečių
kalbos. Londonas 1914, p. 32 ..... 15c
3. AMERIKIEČIŲ CIRKAS ARBA SORKĖS. Visuomenės pa-
juokimas daugiausiai apie Ameriką, su 4 juokingais paveikslais ir
satirišku himnu "Amerika". "Dilg." Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 16 5c
4. AMERIKOS VALSTIEČIAI. Pagal K. Kautsky parašė M.
Bevardis. Minersville, Pa., 1909, pusl. 16 ..... 10c
5. ATEITIES SUREDYMAS. Pagal A. Bebelį. Parašė Z. Aleksa.
Philadelphia, Pa., 1909, pusl. 46 ..... 15c
6. BALTRAMIEJAUS NAKTIS. Istoriska apysaka, kaip krikščionis
išskerdė hugenotus Francijoje, pabaigoje XXII šimtmečio. Iš Prospero
Merimee, vertė Rėk., Brooklyn, N. Y., 1909, p. 202 ..... 75c
7. BOMBA. Komedijs dviejuose aktuose. Parašė A. Antonovas,
Philadelphia, Pa., 1908, p. 24 ..... 25c
- DARBAS. Romanas. Parašė Emile Zola. J. Ilgaudo išleidimas.
I tomas. Chicago, Ill., 1913 ..... 75c
9. DARBININKŲ PRIEŠPAUDA IR JOS PRIEŽASTIS. Pagal
lenkišką parašė B. Zvalgas. Philadelphia, Pa., 1908, p. 28 ..... 10c
10. DARBININKŲ SVEIKATA. Pagal D-rą Katsą. Parašė P.
Norkus. Philadelphia, Pa., p. 36 ..... 10c
11. DARBININKŲ KALENDORIUS 1904 METŲ. L. S. D. Par-
tijos išleidimas. Su daugeliu eilių, apysakų ir įdomių straipsnių.
Londonas, p. 64 ..... 20c
12. DAKTARAS KISENIUJE. Aiškūs pamokinimai kaip užlaikyti
sveikata, ir kaip nuo ligų apsiginti. Su daugeliu receptų, surinktų nuo
geriausių daktarų. Sutaisė M. Paltanavičius. Worcester, Mass., 1908,
p. 167. Audimo aparatuose \$1.00
13. DILGELIŲ ŽIEDAI. Satiriški pasakojimai. Telpa: 1) Gyvačių
Draugijoje, 2) Pudelis, 3) Nelaimingas kryžinis voras. Su paveiks-
lėliais. "Dilg." Philadelphia, Pa., 1907, p. 31 ..... 15c
15. GALUTINAS KLESŲ KOVOS TIKSLAS. Parašė A. Paun-
kock; vertė Alena Kuršaičiūtė, Philadelphia, Pa., 1913, pusl. 14 10c
15. GIEDROS KALENDORIUS. 1914 metams. Telpa jame daug
apysakų, puikių straipsnių, eilių ir tt. Vilnius 1913, pusl. 140 ..... 20c
16. GRAUDŲ VERKSMAI, arba pasibudinimas prie apmislėjimo
Lietuvos vargų. Parašė Liepkukas. Philadelphia, Pa., 1909, p. 16 10c
17. GYVENIMO BANGA. Apysaka iš darbininkų gyvenimo. Parašė
Senas Vincas. Philadelphia, Pa., 1913, pusl. 48 ..... 15c
18. GYVAS GRABE. Vaizdelis iš Scotlando lietuvių gyvenimo.
parašė Senas Vincas. South Boston, Mass., 1914, pusl. 21 ..... 10c
19. GYVYBĖ. Kantata ir kitos trumpos poemos. Parašė Jonas
Viskoška. Telpa: 1) Gyvybė, 2) Ištvirkėlis, 3) Vylis, 4) 3 Sonetai,
5) Proverbai, 6) Jautimai, "L.", Chicago, Ill., 1907, pusl. 41 ..... 15c
20. EMILIJA PLIATERAITĖ. Lenkmečių karžygė. (1806—1831).
Parašė A. Janulaitis. Tiltė 1908, pusl. 15 ..... 10c
21. ĮSTATYMAI SUSIRINKIMŲ VEDIMO, pagal parlamentari-
škų teisių. Worcester, Mass., 1907, ... 5c
22. JEZAUS DRAUGIJA ARBA JEZUITAI. Kas jie per vieni ir
kaip jie bažnyčių gelbėjo. Sulietuvino J. Kelmūtis. So. Boston, Mass.,
1912, pusl. 30 ..... 10c
23. KAIP ŽMOGUS ANT ŽEMĖS ATSIDARO? Pagal S. Krauz,
Boelsche ir kitus parašė J. Baltrušaitis. Pittsburgh, Pa., 1909,
pusl. 40 ..... 20c
24. KAIP FRANCUZAI UŽ LAISVĘ KARIAVO. Parašė Drau-
gaitis. Londonas, 1904, pusl. 159 ..... 25c
- KISENINIS ANGLISKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS. Druatis
apdarais, 231 puslapis. Kaina 50c
25. KELEIVIO KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa jame
daug naudingų straipsnių, eilių, patarimų ir tt. So. Boston, Mass.,
1912, pusl. 95 ..... 25c
26. KELIONĖ PER PEKLĄ. Parašė John Mauritz. Vertė Jonas
Ilgaudas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 32 ..... 10c
27. KAIP AS TAPAU MILIJONIERIUM. Pagal W. A. Corey,
sutaisė K. Rutkus. Philadelphia, Pa., 1907, pusl. 40 ..... 10c
28. KEISTUTIS. Tragedija penkiuose aktuose. Lenkiškai parašė
A. Asnyk. Lietuviškai vertė Vincas Kapsas. Tiltė, 1897, p. 101 ..... 25c
29. KIRPIKAI ARBA AVELIŲ PIEMENĖLIAI. Eilėmis parašė
Liepkukas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 16 ..... 5c
30. KO MUS MOKINA ŽVAIGDŽĖS? Pagal pasakojimą Jono
Naživino parašė K. Stiklėlis. Išleido J. Neniūs. Philadelphia, Pa.
1909, pusl. 32 ..... 10c
32. KUNIGAI, BEDIIVIAI IR SOCIALDEMOKRATAI. Parašė
S. V. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 30 ..... 10c
33. KUDIŲ VERGIJA "LAISVOJE" AMERIKOJE. Sutaisė
pagal J. Spargo. J. Sirvydas. "Kovos" spauda. Phila., Pa., 1913, p. 19
Kaina 5c
34. KULTURISKI PIESINIAI. Keturių lekcijos skaitytos vie-
šiuose susirinkimuose. Parašė Vargomatis. Sąsiuvinis I. "Valask",
Chicago, Ill., 1912, pusl. 90, ... 35c
35. LIETUVOS UKININKO VILNIAUS KALENDORIUS 1913
METAMS. Telpa jame daug naudingų straipsnių, eilių ir tt. p. 144, 25c
37. MAZDAZNAN, maistų rankvedis. Parašė D-ras O. Z. Haniš.
Lietuviškai sutaisė J. A. Zečius. Seattle, Wash., 1911, pusl. 74 ..... 50c
38. K. MARKS. Jo gyvenimas, raštai ir darbai su paveikslu. (1818—
1883) Tiltė. 1908. Pusl. 31 ..... 12c
39. MIKĖS VALDINIŲ POTERIAL. Su giesmėmis ir paveikslais.
Phila., Pa., 1907, pusl. 14 ..... 5c
40. MOKINKIMĖS RASYTI. Knyga mokintis rašyti su paaiški-
nimais akcentų ir rašto ženklėlių. Worcester, Mass., 1909 p. 30 25c
41. MOKSLAS, SVEIKATA IR KULTURA. Chicago, Ill. Turtu
ir spauda M. G. Valasko. 1908, pusl. 31 ..... 25c
42. MOTERIS PRIEŠ TEISYBĖS IR LOGIKOS TEISMĄ. Vo-
kiškai parašė Karl Federn, į Lietuvišką kalbą vertė A. Antonovas,
Minersville, Pa., 1908, pusl. 21 ..... 10c
43. MOTERIS IR POLITIKA. Parašė Lili Braun. Vertė K. Augys,
Phila., Pa., 1908, pusl. 50 ..... 15c
45. NETIKĖTAI. Komedijs trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido
Scenos Mylėtojai. Spauda "Kovos". Phila., Pa., pusl. 22 ..... 10c
46. NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI. Parašė
Jan Kochanovicz. Vertė A. J. Karalius, Phila., Pa., 1911, pusl. 24 10c
48. OTEC KONSTANTIN. (Kn. Olšauskas). Parašė O. Birmon-
taitė. "Kovos" spauda. Philadelphia, Pa., 1912, pusl. 16 ..... 5c
49. PASKUTINĖ BANGA. Drama 3-se veiksmuose. Parašė Br.
Vargias. Išleido savo kaitais J. O. Sirvydas. Phila., Pa., 1906, p. 32, 10c

50. PENKTAS PRISAKYMAS. Drama vienoje veikmėje. Parašė
Br. Vargias. Spauda "Kovos", Phila., Pa., 1912, pusl. 23 ..... 10c

51. POLITIŠKOJI EKONOMIJA, kas ji yra ir ko mokina, pagal
D-rą J. B. Marchlewskį ir kitus sutaisė ir išleido V. K. Račkaušas.
Phila., Pa., 1909, pusl. 84 ..... 25c

53. PO PRIEDANGA ŠVENTENYBĖS. Istoriska apysaka iš Rymo
laikų. Parašė E. Poster. Vertė K. J-tis. Spaudinta Odesoje 1906.
Pusl. 100 ..... 25c

54. PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTELIAI. Kalba laikyta in-
liniams Chicagos kalėjime. Parašė Clarence S. Darrow. Iš anglų
kalbos vertė ***. Phila., Pa., 1910, pusl. 21 ..... 10c

55. PRICKUS ENGELS. Jo gyvenimas, darbai ir raštai. (Vertimas
iš vokiečių kalbos) Phila., Pa., 1908, pusl. 54 ..... 15c

56. PASLAPTIS. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys, 1912.
Philadelphia, Pa., pusl. 44 ..... 15c

57. RAISTAS. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta
iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Chicago, Ill., "L.", p. 355 .. \$1.00

58. REVOLIUCIJOS IR SOCIALIZMO DAINOS IR EILĖS.
Iš visur surinktos ir perspaudintos turtu prenumeratorių. Spauda W.
J. Petkon, Brockton, Mass., 1908, pusl. 81 ..... 15c

59. REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Apysakaitės iš atsitikimų Re-
sijoje. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. Philadelphia, Pa.,
1911. Pusl. 47, kaina 15c

60. RUSIJOS CARAS. (Monologas). Ir politiško turinio eilė.
Parašė Karolis Vairas. Philadelphia, Pa., 1908, pusl. 15 ..... 10c

61. SALIAMONO SAPNAS. Drama viename veiksmė. Parašė Br.
Vargias. Išleido savo kaitu J. K. Vasiliauskas. Spauda M. J. Valasko,
Chicago, Ill. 1908, pusl. 22 ..... 5c

62. SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI. Išaiškinimas
įstengiamosios Erfurto programos dalies. Parašė K. Kautsky. Iš Ve-
kiečių kalbos vertė P. Kovas. Philadelphia, Pa., 1910, pusl. 54 20c

63. SOCIALIZMO A-B-C. Pagal H. P. Moyer sutaisė ir išleido
J. O. Sirvydas. Philadelphia, Pa., 1906, pusl. 32 ..... 10c

64. SOCIALIZMAS IR DARBININKISKAS KLAUSIMAS. Parašė
Kn.Th. Mc Grady. Iš angliško vertė F. M. Phila., 1906, p. 39 .... 10c

SVEIKATOS IR KVĖPAVIMO LAVINIMAS. Septynios lekcij-
jos. Kiekviena lekcija atskiroj knygelėj. Kaina vienos lekcijos 25c

65. SVAJUS, arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poema
penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Chicago, Ill. 1907, p. 156,
kaina 40c

66. E. STEPONAČIO RAŠTAI. Pilnas pomirtinis eilių ir proso
rinkinys. Tvarkė Liudas Gira. Kauras 1912. Pusl. 124 ..... \$1.00

67. TRIMITAS. Laisvos dvasios giesmės ir dainos. Suharmo-
zuota vienam, dviem balsams, ir chorui. Parupino M. P. Tiltė 1908
kaina 75c
Ta pati aparatuose \$1.00

68. VALSTYBĖ IR SOCIALIZMAS. Pagal Gabriel Deville parašė
A. B. Spauda "Kovos", Philadelphia, Pa., 1909, pusl. 31 ..... 10c

69. VIENAS RESPUBLIKOS KARALIŲ. Parašė Maksim Gorby.
Lietuvių kalbon vertė iš rusų J. B. Philadelphia, Pa., p. 24 ..... 10c

70. ŽEMĖS IŠPAZINTIS. Visuapreiamoji Geologija ir Paleont-
logija su daugeliu paveikslų. Pagal V. V. Bitnerį parašė J. Bal-
trušaitis. Phila., Pa., pusl. 55, kaina 15c

71. ŽENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS. Parašė
Barabošius. Spauda "Laisvės", So. Boston, Mass, 1913, p. 30 10c

72. ŽMOGUS. J. Akuratero apysaka. Iš latviško vertė J. Banikis.
Plymouth, Pa., 1907 ..... 10c

CENSTAKAVOS KLIOSTORIAUS SLAPTYBĖS. Kunigo Maer-
cho darbai ir gyvenimas. Kaina 15c

LAISKAI PASMERKTŲJŲ MIRTIN. Puikus pasiskaitymai apl
pasmerktuosius ir Rusijos kalėjimus. Surinko V. Paukštys. 20c

SIELOS BALSAI. Dailus dainų rinkinėlis. Parašė J. B. Smetloris.
Kaina 70c

DŽIAN BAMBOS SPYČIAI. Daugiau fonių, negu salūne. Kaina 25c

V. KUDIRKOS RAŠTAI. Visi šeši tomai. Kaina 65.00

LAISKAI GROMATOMS RAŠYTI. Su paveikslais ir dainelėmis.
Kaina: už 100 laišku \$1.00

ATVIRUTĖS. Papuoštos puikiais paveikslais. 100 atviručių — \$1.00

PAVEIKSLAI "Revolucijos gimimo momentas". Kaina 25c

PAVEIKSLAS. Pati revoliucija Lietuvoj. Kaina \$1.00

J. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelų tikietų.

Parduodame geležinkelų tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
plakatus, tikietus, programus, vizitines
kortelės, konstitucijas, knygas, paveik-
slus, atvirutes, laikams popieras, car-
terius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta.
Spalvuotas darbas tik ką neseniai investas.
Visos mašinos varomos elektriska pajega, todėl, darbus visuomet
atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI
PRIEINAMĄ PREKĖJŲ VISUOMET Į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių
gyventojų, bet ir iš kitu miestu patėta ar expresu.
Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius rei-
kalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KETSTORF
MAYN, 2508.